

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 13 (1468) 1978 KOVAS - MARCH 30

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

Lietuva Toronte

Kanados lietuvių, ypač Toronte gyvenančių, laukia dižioji savaitė — Pasaulio Lietuvių Dienos š.m. birželio 28 — liepos 3 dienomis. Tai bus pirmas tokio masto renginys ne tik S. Amerikoje, bet ir visoje išeivijoje. Jis apims sportines žaidynes, dainų šventę, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą ir kitus mažesnius renginius. Paskirai imant, visi šie renginiai nėra pirmiena, bet jų sutelkimas — naujiena. Iki šiol buvo manoma, kad lengviau ir geriau yra rengti tokio masto šventes paskirai, idant rengėjų ir visuomenės dėmesys nebūtų per daug išblaškytas. Kitokios betgi nuomonės buvo pvz. estai ir latviai. Toronte ir kituose S. Amerikos miestuose jie ėmė organizuoti didžiausio masto sutelktinius renginius, apimančius visas pagrindines tautinio gyvenimo sritis — religiją, muziką, dainą, šoki, vaidybą, sportą ir t.t. Toronte nekartą buvome liudinin-kais minėtų didžiųjų renginių. Ypač sėkmingai pasirodė estai, sutraukę į sporto stadioną iki 20.000 žiūrovų. Tiek estų, tiek latvių didieji renginiai trunka ištisą savaitę. Jų žmonės, suvažiuavę iš viso laisvojo pasaulio, jaučiasi kaip savoje žemėje, nes gali pilnai pasinerti į tautinę savo atmosferą. Rengėjams tai sudaro didelę įtampą, tačiau jie nesigali pastangų ir sako, jog verta taip daryti, nes pilna rūpesčių savaitė tampa didele ir plačia tautine atgaiva.

TAIGI, mūsų kaimynų patirtis rodo, kad platus masto renginiai palieka stiprius pėdsakus savoje visuomenėje ir net senojoje tėvynėje. Reikia tikėtis, tokius pėdsakus paliks ir būsimos Pasaulio Lietuvių Dienos. Kad taip įvyktų, jos visų pirma turi būti sėkmingos savo tvarka. Jei rengėjai nepajėgs apvaldyti dižiojo renginio, bus chaosas, kuris paliks tikėtai kartaus nusivylimo pėdsakus. Dėlto rengėjų viršinės neturėtų pasikliauti tradicinių Lietuvių Dienų rėmais, bet imtis platesnio masto strategijos, kurioje niekas nepalikama paskutinėm dienom ar minutėm. Nieko nėra blogesnio, kai rengėjai, ramiai sėdėję ištisus mėnesius, pradeda gaudytis paskutinėm dienom. Kaip matyti iš pranešimų, PLD rengėjų komitetas ruošiasi planingai. Šalia bendrojo organizacinio komiteto veikia atskiri vienetai, kuriems pavesta rūpintis PLD šakomis — sportinėm žaidynėm, dainų švente ir PLB seimu. Prie to reikia pridėti bendras pamaldas, dailės parodą, literatūros vakarą, mokytojų savaitę, jaunimo ekskursiją laivu... Visiem tiem renginiams vadovauja atskiros komisijos, atsakingos tik už savo sritį. Bet visa tai sudėjęs, susidaro didelė mašinerija, reikalaujanti daug jėgų iš Toronto lietuvių. Svarbu, kad toji mašinerija nepradėtų girgždėti nė vienoje srityje, nes vienos dalies gedimas labai atsiliepia ir į visumą.

KADANGI Pasaulio Lietuvių Dienos nėra vien torontiečių, bet viso laisvojo pasaulio užmojis, ir tai pirmas tokio pobūdžio, visi turėtų ateiti talkon. Torontiečiai paruošiamąją dalį atliks, bet ar atliks savo pareigas visi kiti? Tokiame plačiame renginyje labai svarbus yra masinis lietuvių dalyvavimas. Ne torontiečių galioje jį išjudinti. Tiesa, jie kviečia visus, bet to neužtenka — reikia mases sudominti, išjudinti, palenkti dalyvavimui. Tai gali padaryti laisvoji lietuvių spauda, radijo programos, organizacijos. Jos turėtų nuolat informuoti savo skaitytojus bei klausytojus ir skatinti dalyvauti. Antra, nei sportinės žaidynės, nei dainų šventė nepasiekė reikiamo lygio, jei nesuvažiuos pakankamai aktyvių dalyvių. Ypač tektų susirūpinti visų chorų dalyvavimu. Kaip matyti iš pranešimų, sportininkai rodo nemažai aktyvumo, ypač S. Amerikoje ir Australijoje, bet mažiau girdėti apie choristus, jų pasirošimą, jų rūpesčius, dalyvavimą ir t.t. Kadangi dainų šventė bus PLD viršūnė, reiktų gyvesnio sujudimo šioje srityje. Galbūt jis ir vyksta, bet spaudoje permažai atspindi. Dabar visiem yra prakaisto metas — juo daugiau jo bus išlieta pasirošimui, juo mažiau reikės jo lieti paskutinėmis dienomis ir pačiuose renginiuose. Geras pasirošimas yra pirmasis sėkmės laidas. O jo reikia, kad Toronte gyvai suspindėtų laisvoji Lietuva!

KANADOS ĮVYKIAI

Premjero kalba amerikiečiams

Ekonominiam Niujorko klube JAV finansininkams pasakė kalbą Kanados premjeras P. E. Trudeau. Jos tikslas — grąžinti amerikiečių pasitikėjimą Kanada ir tuo būdu susilaukti didesnio kapitalo investavimo. P. E. Trudeau, pabrėždamas greitą ekonominį Kanados augimą pastarajame dešimtmetyje, pralenkusių net JAV, prisižino, kad šandien kanadiečiai yra tapę tos sėkmės auka. Infliaciją sukelė perdidelis atlyginimų didinimas, kurio vidurkis 1975 m. pasiekė 22%. Kanados gamyklose mokami valandiniai atlyginimai tada 7% pralenkė amerikiečių darbininkų atlyginimus, o tai, savaime suprantama, padidino kanadiškų gaminių kainas ir apsunkino jų pardavimą JAV. Pasak P. E. Trudeau, buvo per greit ir pertoli užgyjuota. Šią klaidą atitaisys vis dažnėjantys federacinės ir provincinių vyriausybių pastarimai su prekybos, pramonės ir darbo unių atstovais. P. E. Trudeau taipgi pa-

lietė ir Kvebeko problemą, prancūziškai užtikrindamas klausytojus, kad kanadiečiai atmes Kanados suskaldymą, nes jis reikštų savęs sunaikinimą. Tame pačiame Klube prieš metus kalbėjęs Kvebeko premjeras R. Levesque įtikinėjo amerikiečius, kad Kvebeko atsiskyrimas esąs natūralus ir neišvengiamas dalykas. Jam tada taip pat rūpėjo gauti amerikietiško kapitalo savo provincijai. Premjero P. E. Trudeau užsakovas Niujorko klube buvo pradėti pardavinėti valstybinės Kanados paskolos lėšomis, kurių vertė yra \$750 milijonų. Už juos gauti amerikietiški doleriai bus panaudoti kanadiško dolerio vertei stiprinti.

Didžiausias Kanados dienraštis "The Toronto Star" specialiu vedamuoju pareikalavo, kad teisingumo ministeris R. Basfordas išsamiau atskleistų priežastis, dėl kurių "The Toronto Sun" vyvyr. red. P. Worthingtonas ir leidėjas D. Creightonas (Nukelta į 7-tą psl.)

Baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose 1978. III. 1 prie vitrinos su lietuviškom juostom. Iš kairės: I. Šturmienė, daugiakultūrų reikalų min. N. Cafik, R. O. Siūlytė, J. V. Danys, A. Šimonėlienė

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Drasiai kalbėjo, bet nelaimėjo

Ilgą Belgrado konferenciją baigta nutarimu vėl tartis už dvejų metų

Kovo 9 d., 19 v. 13 min. Vidurio Europos laiku, "mamutinis" Belgrado susitikimas pasibaigė. Paskutinę uždromąją kalbą pasakė Lichtenšteino atstovas. Sekė dešimties minučių pertrauka. Tada susitikimą formaliai uždarė šeiminko vaidmenį atlikusios šalies Jugoslavijos atstovas Pesičas trumpa ne politine kalba prancūziškai.

Helsinkio susitarimų vykdymo peržiūra galėjo būti užbaigta keliomis dienomis anksčiau, tačiau dar reikėjo nugalėti paskutinę kliūtį — atkaklų Maltos delegacijos reikalavimą būtinai įrašyti Viduržemio jūros srities klausimą į baigiamąjį pareiškimą, dėl kurio kitos 34 šalys jau buvo rezignavusios.

Ilgai ginčai

Nuo sausio vidurio posėdžiausios redakcinės komisijos ilgai ginčijosi, koks turėtų būti tas baigiamasis dokumentas. Netgi jau atrodė, kad susitikimas baigsis be jokio pareiškimio. Nenuolaidūs sovietinės delegacijos nusistatymas jokių būdu neleisti suminėti žmogaus teisių klausimo sukludė ne tik vakariečių, bet ir neutraliųjų bei prisijungusiųjų šalių pastangas surasti visus patenkinančią formulę, kurioje atspindėtų Belgrade apsvastytųjų Helsinkio baigiamąjo akto nuostatų esminiai požūriai.

Po ilgai užtrukusių bergždžių ginčų buvo priimtas Danijos pasiūlymas užbaigti susitikimą trumpu pareiškimu. Nugalėjęs Maltos pasipriešinimą, kovo 8 d. visumos posėdžio pirm. Cekoslovakijos atstovas Dvoržakas paklausė, ar susitikimo dalyviai pritaria vargais negalais suredugotam keturių puslapių pareiškimui. Trumpa tyla. Dvoržakas tęsė: "Prieštaravimų nėra, norinčių kalbėti nėra. Baigiamasis dokumentas laikomas priimtu". Priėmimas užtruko dvi minutes, nes baigiamąjį pareiškimą pasirašyti atstovams nereikėjo.

Liesas pareiškinimas

Pareiškimas trumpas ir, kaip daug kas išsireiškė, gana "liesas". Jis pradėdamas teigimu, kad 35 valstybių, dalyvaujančių Europos saugumo ir bendradarbiavimo pasitarime, atstovai buvo susitikę Belgrade nuo 1977 m. spalio 4 iki 1978 kovo, kaip to reikalavo Helsinkio 1975 m. pasirašytojo baigiamąjo akto nuostatas. Toliau sakoma, kad pasitarime dalyvaujančios valstybės labai vertina įtampų mažinimo politiką, kuri po Helsinkio baigiamąjo akto pasirašymo toliau buvusi vykdoma, nežiūrint sunkumų bei kliūčių. Ryšium su tuo pa-

brėžiama, kad Helsinkio susitarimų vykdymas turis esminės svarbos įtampų mažinimo vyksmui. Susitikimo dalyviai išsamiai pasikeitę požiūriais, liečiančiais tiek baigiamąjo akto nuostatų vykdymą, tiek pasitarimo tikslus. Jie pabrėžė Europos saugumo ir bendradarbiavimo pasitarimo p.s.ine reikšmę ir pakartojo savo vyriausybių pasiryžimą "pilnai, vienašališkai, dvišališkai ir daugišališkai" vykdyti visus Helsinkio susitarimus. Jie pripažino, kad pasikeitimas požiūriais sudaro vertingą indėlį, siekiant Europos saugumo ir bendradarbiavimo pasitarimo tikslų, nors baigiamąjo akto nuostatų vykdymas buvo nevienodai vertinamas, o dėl daugelio pasiūlymų iš viso nesusitarta. Numatyta kita panašų susitikimą surengti Madride 1980 m. lapkričio 11 d. Be to, numatoma sušaukti tris ekspertų pasitarimus taikos ginčų sprendimo, mokslinio bendradarbiavimo ir Viduržemio jūros srities klausimais.

Baigminės kalbos

Savotiškai įdomios buvo atstovų kalbos, pasakytos priėmus saują ir neturiningą baigiamąjį pareiškimą. Visiems įstrigo Šveicarijos atstovo pastaba, kad Belgrado susitikimas "pavyko 1%, o 99% nepavyko". Neutraliosios Švedijos atstovas ragino nepasiduoti nei perdideliame optimizmui, nei perdideliame pessimizmui. Jis pabrėžė, kad Švedijai nepriimtina pažiūra rūpestį žmogaus teisėmis laikyti

įsikišimu į kitų valstybių vidaus reikalus. Pesimistiškai kalbėjo Rumunijos atstovas, pasak kurio, Belgrado susitikimas sukelia "gilų nepasitenkinimą" ir "teisėtą rūpestį"; netgi esą galima tarti, jog tai buvęs "žingsnis atgal" kelyje į Europos saugumą ir bendradarbiavimą. Amerikos atstovas ambasadorius Goldbergas Belgrado susitikimą teigiamai įvertino, nors baigiamajame pareiškimе žmogaus teisių klausimas net nesuiminėtas. Jis užtikrino, kad Amerika ir toliau šiam klausimui skirs ypatingą dėmesį.

Manding, pačią turiningiausią kalbą pasakė Anglijos delegatas lordas Goronwy-Robertsas. "Aš tiesiog nematau, kaip galima vertingai pasikeisti požiūriais dėl baigiamąjo akto nuostatų vykdymo, nieko nepasakius, kas buvo blogai ar gerai", sakė jis ir pažymėjo, kad žmogaus teisių kėlimą vadinti propaganda ir mėginimu nukreipti dėmesį nuo svarbesnių klausimų (taip teigė sovietų atstovas Voroncovas) reiškia nesiskaityti su tikrove: šios teisės yra svarbūs baigiamąjo akto nuostatai, o jų gerbimą viešojo pasaulio nuomonė laiko esmine įtampų mažinimo politikos dalimi.

V. Vokietijos atstovas Van Wellas sakė, jog daug milijonų žmonių nusivils, neradę nieko apie žmogaus teises Belgrado dokumente. Atolydis, pasak jo, turi atnešti žmonėms teigiamų vasių, todėl jis ragino tas valstybes, kurių atstovai Belgrade žmogaus teisėmis laikyti

Kanados daugiakultūrų reikalų ministeris NORMAN CAFIK (kairėje) su Sov. Sąjungos atstovu J. M. VORONCOVU kalbasi žmogaus teisių klausimu Belgrado konferencijoje. Min. N. Cafik baigiamajame konferencijos posėdyje Kanados vyriausybės vardu pasakė stiprią kalbą

Pasaulio įvykiai

PREZ. J. CARTERIO TAIKOS PLANUS ARTIMUOSIUOSE RYTUOSE sugriovė Izraelio invaziją į pietinį Libaną, išprovokuota 34 Izraelio gyventojų nužudymo tarp Haifos ir Tel Avivo. Trylika palestiniečių teroristų šiuo žygiu bandė išlaisvinti Izraelio kalėjimuose laikomus penkis "Al Fatah" grupės narius. Izraelio premjeras M. Beginas viešai pažadėjo atsilyginti už žuvusius izraelitus. Atsilyginimui jis pasirinko invaziją į pietinį Libaną. Pėstininkai, aviacija ir laivynas sunaikino partizanų bazines iki Litānijos upės ir netgi pasiekė Tyre uostą. Aukų skaičius tebėra nežinomas, bet gali siekti porą tūkstančių, nes kartu su bazėmis buvo sunaikintos ir palestiniečių stovyklos. Karinis Izraelio korespondentas H. Goodmanas dienraštyje "Jerusalem Post" konstatuoja, kad šį kartą Izraelio kariuomenė nesiva-

Teroristų veikla

Italiją sukrėtė penkis kartus buvusio premjero krikščionių demokratų pirm. Aldo Moro pagrobimas Romoje, nužudant penkis jo sargybinius. Visos pastangos surasti į kairiųjų "Raudonųjų brigadų" gaupos rankas patekusį veteraną politiką lig šiol buvo nesėkmingos. Pagrobimas yra susietas su Torine vykstančia "Raudonųjų brigadų" įsteigėjo R. Curcio ir 14 jo sėbrų byla. Laisvėje esantys "Raudonųjų brigadų" nariai grąšina atiduoti A. Morą liaudies teismui, jeigu nebus suabstadyta jų vado R. Curcio byla. Italijos policijai A. Moro jieškojime talkina antiteroristinės veiklos specialistai iš Britanijos ir V. Vokietijos.

Šaltas susitikimas

Prez. J. Carterio ir Izraelio premjero M. Begino pasitarimas Vašingtone pasibaigė aiškiu ir netgi neslepiamu nesutarimu. Norėdamas užtikrinti Izraelio ir Egipto taikos derybas, prez. J. Carteris pareikalavo, kad Izraelis laikytųsi 1967 m. Jungtinių Tautų saugumo tarybos priimtos rezoliucijos nr. 242. Ta rezoliucija reikalauja Izraelio kariuomenės atitraukimo iš okupuotų arabų žemių. Šiuo atveju prez. J. Carteris norėjo gauti premjero M. Begino pažadą, kad Izraelis nepasilaikys vakarinės Jordano upės pakrantės, Sinajaus pusiasalio ir atsiskakys kaimų steigimo šioje teritorijoje. Premjeras M. Beginas Izraelin grįžo be tokio pažado.

Nutrūkusias taikos derybas prezidentas J. Carteris dabar bandys gelbėti tiesioginiu pokalbiu su Egipto prez. A. Sadatu. Iš Vašingtono, atrodo, yra daromas diplomatinis spaudimas premjerą M. Beginą pakeisti kitu asmeniu. Dabartinėje Likudo koalicijoje esanti premjero M. Begino Heruto partija parlamento rinkimuose tėra gavusi 15% balsų. Ši partija yra iš-

sivysčiusi iš teroristinės Irguno grupės, kovojusios už Izraelio nepriklausomybę, kai Palestina valdė Britanija. M. Beginas tada buvo vienu žymiausių žydų teroristų, dabar netikėtai tapes premjeru. Žiaurus pietinio Libano nusiaubimas liudija, kad teroras jam ir šiandien nėra svetimas. Tokiais veiksmais nebus sustabdyta teroristinė palestiniečių veikla, nes jie, kaip ir kadaise M. Beginas, siekia nepriklausomos savo valstybės. Jungtinių Tautų kariuomenės atsiuntimas į pietinį Libaną ne daug tepadės — palestiniečiai teroristai Izraelį lengvai gali pasiekti iš Viduržemio jūros, kaip kad įvyko paskutinio įsiveržimo metu.

Pralaimėjo rinkimus

Prancūzijos parlamento dviejų dalių rinkimus pralaimėjo socialistai ir komunistai, pernai rudenį atsisakę bendro fronto. Atrodo, kompartijos vadas G. Marchais jau tada numatė pralaimėjimą ir sąmoningai nutraukė ryšius su socialistų vadu F. Mitterandu, tikėdamasis susilpninti didesnę socialistų iškilimą. Bendro fronto atnaujinimas antrojoje rinkimų dalyje buvo gerokai pavėluotas. Rinkimus lengvai laimėjo prez. V. G. d'Estaing'o dešiniojo sparno koalicija, kurią sudaro jo vadovaujama Prancūzų Demokratų Sąjunga ir J. Chiraco naujieji gaullistai. Sąjunga gavo 24,3% balsų, gaullistai — 26,1%. Už socialistus balsavo 28,3% rinkėjų, už komunistus — 18,6%, už kairiuosius radikalus — 2,3%.

Pakars premjerą?

Teismas Lahore paskyrė mirties bausmę buvusiam Pakistano premjerui Z. A. Bhuttui už politinę žmogžudystę — 1974 m. duotą įsakymą nužudyti N. M. Khaną, savo žymiausio kritiko tėvą. Mirties bausmė paskirta ir keturiems pakistaniečiams, įvykdžiusiems šį įsakymą. Premjerą Z. A. Bhuttą pernai vasarą nuvertė gen. M. Z. ul-Haqas, Pakistaną dabar valdantis diktatūrinėm priemonėm. Z. A. Bhuttas vis dar turi nemažai rėmėjų ir greičiausiai būtų laimėjęs parlamento rinkimus pernai rudenį, bet juos sustabdė gen. M. Z. ul-Haqas, Z. A. Bhuttą pasodindamas į kaltinamųjų suolą.

Šiame numeryje:

- Lietuva Toronte
- Didysis išeivijos renginys — Pasaulio Lietuvių Dienos
- Drasiai kalbėjo, bet nelaimėjo
- Pranešimas apie Belgrado konferenciją ir jos baigmę
- Lietuvos laisvinimas ir vyriausybė tremtyje
- Buvusio Lietuvos diplomato ir kario samprotavimai
- Pralaimėjo Belgrado mūšį
- Žmogaus teisių kovos fronte nieko nelaimėta
- Valdžia remia mūsų mokyklas
- Kanados lituanistinių mokyklų mokytojų suvažiavimas
- Doleriai, bedarbiai, paskolos
- Susilpnėjęs Kanados doleris ir kitos problemos
- Štai ką svarstys seimas
- PLB valdybos pranešimas apie būsimus darbus
- Palikimai, paminklai ir šešėliai
- Svarbus reikalas — tinkamas palikimo sutvarkymas
- Šeštoji knyga "Dainos ir sapnai"
- Pokalbis su naujo poezijos rinkinio autoriumi St. Santvaru
- Lietuvos šventojo belaukiant
- Kun. prof. Stasio Ylos knyga "Jurgis Matulaitis"

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyf. KastytisMetinė prenumerata \$12, pusmetinė — \$6.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuostata. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland—Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$12.00 per year, \$6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Diktatūrų kilimas – demokratijų žlugimas?

Neseniai viso pasaulio spauda aprašinėjo su tam tikra ironijos doze, kaip Vidurio Afrikos diktatorių Jean Bedel Bokassa pasiskelbė ir apsigavė kovo to valstybės imperatorium. Jau ne ironija, o faktas, kad Bokassa, labiausiai nuskrudęs ir neišsivysčiusios valstybės, turinčios vos pusantro milijono gyventojų, galva tuščios garbės iškilmeis išleido apie 20 milijonų dolerių. Tai atrodo kvaila, fantastiška, tačiau reikalas yra netoks jau paprastas, kaip atrodo.

Šiandien, kai kalbama apie Afrikos valstybių, valstybių nepriklausomybę ir valdymosi formą, reikia priminti, kad daugelis jų turi teisėtą valdžią, kurią būtų galima pavadinti demokratine. Šio šimtmečio šeštojo dešimto kolonijų laikotarpis baigėsi ir Afrikoje išdygo nepriklausomos valstybės. Apšvaigisius socializmo ir lygybės troškimu, įsitikinusios, kad tik marksizmas teikia raktą, kaip nugalėti atsilikimą visose srityse, — buvusios Afrikos kolonijos leidosi suvedžiojamos pažadais ir vilionėmis dviejų didžiųjų valstybių, kurios tuo metu kovojo Afrikoje už savo įtaką tarp Atlanto ir Ramiojo vandenynų, būtent, Rusijos ir Kinijos. Nors jos, su mažomis išimtimis, nepasidavė sovietinio ar maoistinio režimo tipui, vis dėlto savo struktūra yra labai panašios ir komunistinės Rytų Europos valstybės.

Didelė dalis Afrikos valstybių šiandien yra valdomos vienintelės partijos arba vieno žmogaus, kuris savo rankose turi visą valdžią, nors jos ir vadinasi "liaudies respublikomis". Toks vienintelis krašto valdovas gali būti nuosaukis ir kilnus, kaip pvz. Tanzanijos prezidentas Nyerere, arba tironas, kaip Ugandos Aminas. Praktiškai šiandien iš 50 Afrikos valstybių yra vos dvi ar trys, kuriose yra galimybė pakeisti valdžią laisvais, demokratiškais rinkimais.

Panašus vaizdas ir Azijoje tiek savo formomis, tiek bėgamaisiais įvykiais — visur totalitinės ir asmeninės diktatūros, kaip ir P. Amerikos valstybėse. Jei šiandien Spengleris rašytų savo knygą, tai tikriausiai ją pavadintų ne "Vakarų žlugimas", bet "Demokratijos žlugimas". Kai 1932 m. Tautų Sąjungai priklausė 59 valstybės, jų tarpe vos trys buvo diktatūrinės — Sovietų Sąjunga su Stalinu, Turkija su Ataturku ir Italija su Mussoliniu, neskaitant kaikiurių P. Amerikos valstybių, kur valdžios viršūnėje buvo kariškiai.

Šiandien JTO priklausančių valstybių tarpe tikrosios demokratijos yra paskendusios diktatūrų ir asmeninių režimų vandenynė. Vidurio Afrikos diktatorių Bokassa nėra išimtis. Jo kolegias afrikiečiai, tiesa, neužsidėjo ant galvų imperatoriaus

vainiko, galbūt bijodami atrodyti pasaulio akys juokingais, tačiau ir jie, panašiai kaip "imperatorius" Bokassa, visą valdžią turi savo rankose. O jei kur yra ir "parlamentai", tai tik kaip teatral, kur publika tegali ploti vieninteliam artistui, pasirodantiems gyvenimo scenoje.

Kaip tad suprasti, kad amžiuje, kuris pasižymi nepaprasta mokslo pažanga ir technika, kai žmogus pasiekė mėnulį, pasireiškė toks baises nusigėrimas nuo tų principų, kuriuos paskelbė Didžioji Prancūzijos revoliucija su savo laisvės ir žmogaus teisių šūkiais? Palmerstonas yra pasakęs: "Pripažįstu, kad kadaidiktatūra yra būtina blogybė". Bet šiandien šis blogis darosi visuotinis, tarsi greitai plintanti epidemija, o tikrasis demokratijas jau galima suskaičiuoti ant abiejų rankų pirštų. Gal ir tiesa, kad skelbia naujieji filosofai, būtent, kad įtikėjimas į "istorijos prasmę", į absoliutinę valstybės savoką iššaukė centralizuotą sistemą iki fanatizmo, o visa tai atnešė nuobodulį ir tuštumą sielose. Kai Bergsono, Heideggerio, Max Weberio, Sartre'o ir net Althusserio idėjos neuždėdė tuštumos, pradėta skelbti, kad ir Dievas yra miręs, ir Konfucijus, ir Buda yra mirę. Belgai žmonės, nepaisant visko, kaip rašo Carlyle, yra reikalingi Dievo, trokšta ir alksta didvyrių. Jie bando užpildyti tuštumą, atsiradusią jų sielose, dievindami ir paversdami mitais naujus žmones, drąsius ir akieplėšas vadus, avantiūristus, kurie drąsiais smūgiais, ginkluotais perversmais ir revoliucijomis pagrobia valdžią, tampa vainikuotais ir nevainikuotais imperatoriais.

Ir taip išaugo visa eilė valstybių, ypač Afrikoje ir Azijoje, kur jokio maršalo, pulkininko, kapitono ar imperatoriaus, esančio valdžios viršūnėje, negalima pakeisti demokratiniams rinkimais, liaudies valia. Belieka dažnai krintantis perversmas. O jei jis nepavyksta, krinta galvos, prisipildo kalėjimai ir koncentracijos stovyklos. Visa ši monotoniška ir ritualinė istorija tapo pagrindiniu šių laikų istorijos bruožu.

Bokassa didžiuojasi, kad jis pasiekė Šiaurės Europos valstybių pavyzdžių, kur esą socializmas suverinamas su monarchais, nešiojančiais karališkus vainikus, panašius į jo, tik su mažiau deimantų ir rubinų. Bokassa pasirinko pavyzdžių ne Rusijos carą, Vokietijos militaristą kaiserį, Austrijos imperatorių, o Napoleoną. Gal dėlto, kad pats kitados buvo Prancūzijos valdininkas ir nori sekti pavyzdžiu paprasto kareivio, pakilusio iki imperatoriaus. Bet Prancūzijos imperatorių Napoleonas baigė savo dienas Šv. Elenos saloje. Kur baigė savo dienas Vidurio Afrikos "imperatorius"? J. V.

ALTos delegacijos nariai su sen. Percy, minint Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį JAV senate vasario 21 d. Iš kairės: J. Pakalka, dr. J. Genys, sen. Ch. H. Percy, kun. dr. J. Prunskis, O. Barškėytė. V. Noreika

Lietuvos laisvinimas ir vyriausybė tremtyje

Diskusinės buvusio kario ir diplomato mintys

Buvęs nepaprastas Lietuvos pasiuntinys ir įgaliotas ministeris gen. stabo plk. K. Škirpa š.m. vasario 19 d. Vašingtono lietuviams pasakė kalbą Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 60-tųjų metų progą. Joje kalbėtojas naujai išsklaidė kaikiurių politinės veiklos klausimus. Čia pateikiame dalį jo kalbos, kurios tekstą atsiuntė O. Zadvydus.

RED.

Lietuvai lemtingu laiku pavyko, kad ir labai pavėluotai, suorganizuoti Lietuvos kariuomenę ir jos sudėtomis kraujo aukomis išgelbėti tėvynę Lietuvą nuo rusų po I-mo pasaulinio karo invazijos.

Savaime kyla klausimai:

1. Ko galima pasimokyti iš anų nepamirštųjų laikų?

2. Ar mokėjome pamokomis pasinaudoti, kai po 22 metų laisvo valstybinio gyvenimo Lietuvos valstybingumui vėl kilo mirtinas pavojus?

I pirmąjį klausimą galimi šie atsakymai:

1. Valstybės suverenumui atkurti neužtenka politikos vadovų kolektyvo pareikšto valstybinės nepriklausomybės deklaravimo, kaip tas kolektyvas būtų pasivadinęs ir kaip autoritetingas bebūtų; reikia už tokį idealą kietai kovoti bei sudėti kraujo aukų.

2. Kad tokia kovą laimėtų, mažą tautą privalo užsitikrinti kurio pajėgesnio kaimyno realią talką apsaugai nuo tų, kurie siekia kraštą paglemžti.

3. Toliau nuo Lietuvos esančių valstybių, nors ir galingų, skelbiamais laisvės bei išlaisvinimo pažadais pasikliauti rizikinga, nes lemiančiu momentu realios jų talkos galima ir nesulaukti.

I antrąjį klausimą tenka taip atsakyti:

1. II pasaulinio karo išvakarėse deklaruotas Lietuvos neutralumas nebuvo jokia reali priemonė jos valstybinei egzistencijai išsaugoti. Ji tik surišo rankas Lietuvos diplomatijai siekti Vokietijos, tada pajėgiausio kaimyno, pagalbos apsidrausti nuo pavojaus, ateinančio iš Sovietų Sąjungos.

2. Susilaikymas nuo žygio į Vilnių, kai išryškėjo, jog Lenkija atitrukė savo okupacines jėgas iš Vilniaus krašto, palikdama jį be reikiamos išorinės apsaugos nuo įsiveržimo vokiečių arba rusų, — buvo fatalinė klaida. Tuo būdu ano meto Lietuvos vadovybė pati sužlugdė galimybę pasinaudoti Vokietijos pagalba apsaugoti nuo pavojaus iš Sovietų Sąjungos pusės ir sudarė Maskvai sąlygas primesti Lietuvai rusų įgulas, taigi užnerti kilpą ant kaklo valstybinei Lietuvos nepriklausomybei.

3. Tokia pat fatalinė klaida ir nusikaltimas buvo neparuošimas laiku karinių Lietuvos pajėgų kovos veiksmams ir neorganizavimas ginkluoto pasipriešinimo rusams-ūžuoliakams 1940 m., kai buvo susilaukta akieplėšiško Maskvos ultimatumo.

4. Taip pat klaida, kad pasukutinioji A. Merkio vyriausybė neparodė bent simbolinio pasipriešinimo, nepareikšė formalaus protesto prieš Sovietų Sąjungos įvykdytą agresiją, nepasitraukė drauge su respublikos prezidentu a.a. A. Smetona į užsienį ginti Lietuvos valstybingumo politinėmis-diplomatinėmis priemonėmis, kaip kad Lietuvos diplomatija buvo Kaunui iš anksto patarusi.

Kai Lietuvos valstybingumas jau buvo dėl minėtų klaidų sužlugdytas, pakartotinio Lietuvos atkūrimo ėmėsi buvę Lietuvos nepriklausomybės kovoto-

jai, pirmoje eilėje Lietuvos kariuomenės kūrėjai - savanoriai. Jiems į talką atskubėjo patriotiškasis lietuvių jaunimas, kuris buvo išaugęs nepriklausomybės laikotarpyje kūrėjų-savanorių tautinio idealizmo dvasioje. Panašiai kaip ir 1918-1919 m., jam buvo aišku, jog be aukos ir kraujo praliejimo valstybinė nepriklausomybė neatsigauna.

Po konspiracinės organizacijos — Lietuvių Aktyvistų Fronto vėliava iš anksto pasiruošęs jaunimas išnaudojo rusų-vokiečių ginkluotą susirėmimą mūsų žemėje. 1941 m. birželio 23 d. įvykdė tautos sukilimą ir jį laimėjo. Tuo heroizmo aktu Lietuva tapo išjungta iš Sovietų Sąjungos, o naujos tautinės krašto vyriausybės paskelbimu buvo atkurtas Lietuvos valstybinio suverenumo vykdymo organas vieton bolševikų 1940 m. fiziškai sunaikintos A. Merkio vyriausybės.

Pagal Lietuvos konstituciją, "valstybės suverenumas priklauso tautai". Todėl jos, kaip valstybės tikrojo suverenumo, kraujo auka patatytos krašto vyriausybės mandato kvestijonuoti negali jokia svetima valstybė — Lietuvai draugiška ar priešiška, kaip Sovietų Sąjunga. Juo labiau, kad toji vyriausybė buvo ne tik paskelbta, bet ir išsilaikė krašto priešakyje, kol kito Lietuvos okupuoto nebuvo savavališkai nušalinta nuo krašto valdymo. Tas faktas, kad ji buvo hitlerinio Reicho nušalinta, nepanaikina jos teisinio buvimo, nes okupuoto, juo labiau karą pralaimėjusio, padarytoms savavališkiems aktams teisiškai galios neteikiama.

Būtų buvę logiška ir praktinė politiko požiūriu remtis minėtos vyriausybės tolesniu teisiniu buvimu, o ne mestis į netikrą kelią. Reikia labai apgalvoti, kad VLIKas, sudaręs Lietuvoje telkti pasipriešinimą nacių okupacijai, buvo nuėjęs klystkelį: užuot pradėjęs savo veiklą protesto pareikšimu dėl laikinosios Lietuvos vyriausybės nušalinimo ir nepalaujamu reikalavimu, kad būtų jai perleistas krašto valdymas, savo 1944 m. vasario 16 d. deklaracija ryžosi sudaryti kažkokią kitą Lietuvos vyriausybę, negalėdamas numatyti ar kada besulauks sąlygų bei galės tą savo išpareigojimą testuoti.

Kai vyriausybės klausimu VLIKas jau buvo šitaip susipainiojęs, o i karo pabaigą atstieigę užsienyje, sakytų užurpacinio išpareigojimo realizavimas jam jau iš viso nebuvo įmanomas. Be to, grįžimas bei rėmimasis sukilimine Lietuvos vyriausybe irgi buvo susilūpęs dėl nesutarimo tuo klausimu tarp VLIKo partijų. Taip ir liko iki šiol be tremties vyriausybės, kaip teisiškai kompetetingo organo manifestuoti užsienyje Lietuvos valstybingumo bei ginti Lietuvos suverenumo santykiuose su kitomis valstybėmis ir tarptautiniuose forumuose.

Tuo tarpu, kaip ir 1919 m., vėl kyla reikalas siekti Vakarų kaimynų talkos. Nors bendros sienos su Vokietija nebeturime, bet lieka su ja interesų bendrumas. Neabejoju, jog šią padėtį geriausiai sekėtų išnaudoti gyvybiniam Lietuvos reikalui, jei veiktume sukilimo vyriausybės titulu. Juk Birželio sukilimas nebuvo nedraugiškumo aktas vokiečių tautai, bet priešingai — jai draugiškas, nors ir suvedęs į konfliktą su ano meto Vokietijos hitlerine vadovybe. Juo labiau, kad pats JAV-bių prezidentas Jimmy Carter dar

visai neseniai viešai pareiškė, jog laiko Vokietiją pajėgiausiu S. Atlanto Sąjungos nariu ir pačiu geriausiu JAV-bių sąjungininku.

Džiugu buvo patirti iš ELTos pranešimo spaudai, jog VLIKo seimas 1977 m. gruodžio 3-4 d. d. St. Peterburge, Floridoje, priėmė nutarimą, kuriuo įpareigoja VLIKo vadovybę: "Susisiekti su Diplomatinė Lietuva Tarnyba, stengiantis išsiaiškinti, susitarti ir imtis atitinkamų veiksmų Lietuvos valstybiniam testinimui sustiprinti bei siekti jo pilnaties atkūrimo". Be Lietuvos vyriausybės toks tikslas tremtyje nepasiekiamas.

Tikėkime, kad tie, kurie yra įpareigoti ta svarbų VLIKo seimo nutarimą vykdyti, neprišties politinio blaivumo ir nenueis kurti tremties Lietuvos vyriausybės klystkelio, nesiims kokio nors dirbtinio būdo, pavyzdžiui, kad ir vadinamųjų "Kybartų aktų". Juos pats Lietuvos respublikos prezidentas a.a. A. Smetona buvo teisingai pavadinęs fikcija. Ja mūsų valstybingumas jau prieš 30 metų buvo sukompromituotas — ne tik pačios lietuvių visuomenės akys, bet ir kitų kraštų vyriausybėse. Būtų nesąmonė imtis to nepavykusio arba panašaus kito eksperimento, kai tebeturime teisiškai išsilaikiusią 1941 m. sukiliminę Lietuvos vyriausybę, pastatyta lietuvių tautos kraujo auka. Belieka tik užpildyti dabar vakuojančius postus jos ministerių taryboje.

Sveikindamas Vasario 16 minėjimo Vašingtone dalyvius, savo pareiškimą baigsiu Lietuvos dainiaus giliai prasmingais žodžiais, kuriais Vilniaus lietuvių visuomenė, susirinkusi 1918 m. gale, erdvoje miesto teatro salėje vieno vaidinimo progą pasitiko Lietuvos karinių pajėgų formavimo paskelbimą. Man teko eiti sostinės karo komendantų pareigas. Kai, pertraukdamas vaidinimą, viešai iš scenos paraginai visus vyrus stoti savanoriais į ką tik mano pradėtą organizuoti Vilniaus komendantūros ginkluotą dalinį sostinėje ginti, dainininkė Nezabitauskaitė tuoj po himno užtraukė "Jau slavi sukilo". Salę perpildžiusi publika pritarė tvirtais balsais ir pakilusiu nuotaika dainavo: "Petyš gi i petį, na, vyrai, kas gali, sustoję i darbą už mylimą šalį, prikeltume Lietuvą mūsų!"

Visi, kam rūpi Lietuvos laisvinimo sėkmingumas, neabejoju, pageidauja, kad minėtas VLIKo seimo nutarimas susilauktų greito įvykdymo, kuriuo būtų pašalinta priežastis per ilgai nusidelsusio nesusipratimo tarp VLIKo ir sukiliminės Lietuvos vyriausybės. Tai būtų pats gražiausias valstybinės Lietuvos nepriklausomybės deklaravimo pagerbimas. Jis nutiestų kelią sėkmingesnei kovai už Lietuvos išlaisvinimą iš dabartinės neteisėtos sovietų okupacijos ir atkurtų valstybinį jos suverenumą.

Telaimina Viešpats Dievas Lietuvą laisvei atgauti!

• Tikra Dievo meilė išsiskleidžia ir tikra žmogaus meilė. — J. GIRNIUS.

• Tikra Dievo meilė išsiskleidžia ir tikra žmogaus meilė. — J. GIRNIUS.

• Tikra Dievo meilė išsiskleidžia ir tikra žmogaus meilė. — J. GIRNIUS.

• Tikra Dievo meilė išsiskleidžia ir tikra žmogaus meilė. — J. GIRNIUS.

• Tikra Dievo meilė išsiskleidžia ir tikra žmogaus meilė. — J. GIRNIUS.

• Tikra Dievo meilė išsiskleidžia ir tikra žmogaus meilė. — J. GIRNIUS.

A+A
Onai Marčiuliūnienei
 mirus Anglijoje, Londone, liūdesio valandogė nuo-
 širdžią užuojautą reiškiamė broliui JUOZUI
 VITUI, žmonai LEOKADIJAI bei visiems
 artimiesiems —

Sofija ir Stasys Rakščiai
 Fruitland, Ont.

Laima ir Justas
 Kriauciūnai ir dukros
 Stoney Creek, Ont.

Aleksandra ir Bronius Steponavičiai
 Hamilton, Ont.

Mūsų kredito unijos nariui
a+a Stasiui Stankūnui
 mirus, jo žmonai STANISLOVAI, broliui kunigui
 VACLOVUI ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą
 reiškia — *Montrealio Lietuvių Kredito*
Unijos "Litas" valdyba

Pralaimėjo Belgrado mūšį

M. STONYS

Jau nepirmas kartas, kai JAV vyriausybė, pataikaudama komunistinei Rusijai, daro jai tokias nuolaidas, kokių gėdisi net Japonija ar kita mažesnė valstybė. Prezidentas J. Carteris nuolat mini žmogaus pagrindines teises ir dėl jų paspaudžia kelias Pietų Amerikos valstybes, atskaidamas ar sulaukdamas ekonominę paramą, bet komunistinei Rusijai nedrįsta priminti, jog neparduos kviečių ar technikos išradimų, kol komunistų partija duos daugiau laisvės ir daugiau teisių savo žmogui. Nedrįsta prez. J. Carteris to pasakyti. Kiti kalba, kad bijo. Bijo prarasti atlydžio, kuris irgi naudingas tik komunistinei Rusijai.

Prieš Belgrado konferenciją kilo didelis sąjūdis dėl žmogaus teisių laužymo ar paneigimo Sov. Sąjungoje. Rašė laikraščiai, susidarė komitetai, kurie rinko, klasifikavo žmogaus teisių pažeidimus ir vežė į Vašingtoną delegacijas, kuri vyks į Belgradą ir konferencijoje gins žmogaus teises, reikalauja komunistinės vyriausybės, kad jos žmogaus-teisių nesiaurintų, nelaužytų ir nepaneigtų savo piliečiams. Visi tikėjo ir laukė, kad JAV delegacija bus griežta, kietą ir daug reikalaujanti. Pavergtų tautų žmonės manė, kad Amerika tikrai daug gali ir kad ji privers komunistinės Rusijos vyriausybę keisti partinę politiką palankesne žmogaus teisių kryptimi.

Prasidėjus konferencijos pasitarimams, optimizmas ir viltys ėmė mažėti: JAV delegacija buvo labai diplomatiška, labai santūri ir daugiausia tylinti. Europos mažų valstybių delegacijos kalbėjo ir reikalavo komunistinės valstybės žmogui teisių tokių, kokias turi olandai, belgai ar švedai. Kalbėjo ir amerikiečiai, bet neminėjo vardo valstybės, kurioje žmogus skriaudžia-

mas, teisės laužomos. Po kiek laiko ėmė net Valstybės Departamentas stebėtis, kodėl laikraščiai mažai rašo apie konferencijos "eigą ir darbus. Vyko į Belgradą net pavergtų tautų atstovai ir bandė JAV delegaciją padrasinti ir suaktyvinti. Niekas nepadėjo: delegacija liko moliinė, sustingusi, nekalti ir nežinanti ką veikti.

Koks darbas, toks ir atlyginimas. Konferencija baigėsi tyliai, be sensacijų, be džiugavimų, be muzikos palydos. Ji baigėsi taip, kaip JAV Valstybės Departamentas buvo suplanavęs: geriau nusileisti, visko išsilaikyti, bet nesupykinti rusų. Komunistinės Rusijos vyriausybė žinojo tą Valstybės Departamento potvarkį, todėl kietai laikėsi savo reikalavimo: konferencijos baigiamajame protokole visai neminėti žmogaus teisių. Kelias dienas vyko popierinis karas. Jį pralaimėjo amerikiečiai su Vakarų europiečiais, prindami rusų padiktuotą raštą be žmogaus teisių.

Nereikia aiškinti, kad beteisus komunistinės Rusijos žmogus labai nusivylė Amerika, kuri visad buvo jo vaizduotėje laisvės žibūrys, laisvės gynėjas, pavergtų žmogaus užtarėjas ir nuskrįsčiusio žmogaus šelpėjas. Dabar Amerika prarado savo spindinčią aureolę ir garbingą vardą. JAV pasirašė nelematą Helsinkio aktą. JAV nekovojė už žmogaus teises Belgrado konferencijoje, o tik vaidino kovojančias. JAV delegacija neraudoduodama pasidavė rusams, išsižadėdama žmogaus teisių įgyvendinimo Sov. Sąjungoje ir jos pavergtuose kraštuose.

Kas pasidarė Amerikai? Kodėl ji palinko į komunistinės Rusijos pusę? Kodėl ji visur nusileidžia komunistinei Rusijai? Kodėl ji šelpia komunistinį bau-
 ką kviečias, technika, išradimai? Argi JAV bijo komunistinės Rusijos?

Praktiškiausios dovanos giminėms Lietuvoje

SIUNTINYS 1 — 1978

Nepermatomo nailono gėlėta arba su ornamentais įvairių spalvų, labai populiar medžiaga dviem sukleim; gėlėta arba lygių spalvų "cremple" medžiaga suklelei; dvigubo storio nailoninė skarelė; moteriškas nailono apatinis arba vyriški nailono viršutiniai marškiniai; dvi poros vyriški arba moteriški nailoninių arba vilnonių kojinių; 40 angliški geriausi cigarečių; dėžė šokoladinių saldinių; 1 svaras kavos pupelių; vienai eilutei vilnonė labai gera medžiaga su jaudimu "All wool. Made in England", gali būti šviesios arba tamsios spalvos.

Šio siuntinio kaina su maitu ir persiuntimo išlaidomis \$195.00

Taip pat dar galima pridėti i šį siuntinį 9 sv. svorio prekių, pavyzdžiui, galima pridėti 4 m. medžiagos, 2,75 m. dirbtinio minko kailio arba kitokių dovanų.

ZEMIAU SILOME KELETĄ PRAKTISKESNIŲ IR NAUDINGESNIŲ DALYKŲ:

Dirbtinio minko kailis moteriškam apsiaustui	\$84.00
Jeans "Wrangler", vyr. arba mot. (galima siųsti 4)	42.00
Geresnės rūšies nertinis	32.00
Nailono kojines, vyriškos arba moteriškos	3.00
Vilnonė medžiaga suklelei	24.00
Vilnonė skarelė	11.00
Geresni marškiniai	16.00
Lietargis (sudedamas)	12.00
Vyriški arba moteriški labai geri pusbačiai	34.00
"Crimple" medžiaga eilutei	32.00
Angliška medžiaga eilutei ("All wool. Made in England")	50.00
Geresnė	75.00

Siunčiamė įvairius kalkuliatorius ir stetoskopus. Sudarant savo nuostorią siuntinį, reikia pridėti \$28.00 už visas persiuntimo išlaidas. Kiekvieno siuntinio pristatymas yra garantuotas. Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis ar pinigais.

BATIC STORES LTD. (Z. Juras)
 11 London Lane, Bromley,
 Kent, BR1 4HB, England. Tel. 01 460 2592

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas į namus.

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbimo mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
 Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Lietuvių grupė šeštajame baltiečių vakare Kanados parlamento rūmuose Otavoje 1978. III. 1 su sen. A. Thompsonu (kairėje tarp moterų) ir parlamento atstovu Stanbury (viduryje tarp dviejų vyrų) Nuotr. J. Kreilio

Valdžia remia mūsų mokyklas

Kanados lituanistinių mokyklų mokytojų suvažiavimas • Mažėja mokinių skaičius • Paskaitos, pranešimai, nutarimai

V. MATULAITIS

S.m. kovo 18 d. Toronto Priskelimo parapijos patalpose susirinko per 40 lietuvių šeštadienių mokyklų mokytojų iš Montrealio, Londono, Hamiltono ir Toronto.

Mokytojų suvažiavimą pradėjo KLB švietimo komisijos pirmininkė Vida Stanevičienė. Gražų invokacijos žodį paskaitė kun. Aug. Simanavičius. Mokytojus sveikino M. Chainauskas KLB krašto valdybos ir kultūros komisijos vardu. Suvažiavimui pirmininkavo Toronto Maiorinio mokyklos vedėjas Vyt. Bireta ligi pietų, o vėliau — Hamiltono mokyklos vedėjas K. Mileris. Sekretoriavo — Ir. Ross ir N. Turčinskienė.

V. Stanevičienė įdomiai supažindino su Kanados federacinės ir provincinių vyriausybių teikiama parama etninių grupių mokykloms. Kanada yra daugia kultūris kraštas. Etninė kultūra negali būti atskirta nuo kalbos. Todėl vyriausybė nutarė remti etninių kalbų mokymą. Yra moksliškai nustatyta, kad dvikalbiai mokiniai, nors nemokėję oficialios kalbos, jau 5-6 skyriuose pralenkia moksle vienkalbius mokinius. JAV patyrė, kad nelengvai gyventojai pasiduoda dominuojančiai kultūrai. Kanados vyriausybė pripažįsta, vertina ir remia etninės kilmės kultūras ir kalbas. Federacinė vyriausybė teikia \$200 paramą kiekvienai 15 mokinių klasei. Mokytojams algas moka provincinės vyriausybės per vietos viešųjų ar konfesi-nių mokyklų švietimo vadybas. Mokytojai yra mokama už 2.5 valandos pagal klasių skaičių. Mokytojams atlyginimas yra truputį skirtingas, nes priklauso nuo vietos švietimo vadybos. Be to, galima gauti paramą vieno vadovėlio paruošimui ir išleidimui. Tokį vadovėlį nemokantiems lietuvių kalbos rengia A. Rinkūnas, kuriam jau yra paskirta vadovėlio paruošimo parama. Vadovėlis gali būti atspausdintas dar šiais metais.

Montrealio mokyklos atstovė M. Malciuvienė pranešė, kad mokyklą lanko 63 mokiniai, kuriuos moko 12 mokytojų. Valdžios yra apmokami 4 mokytojai, kurių atlyginimą pasidalina visi mokytojai pagal dėsto-

mų valandų skaičių. Mokytojai gauna papildomai iš tėvų komiteto surinktų mokesčių bei kitų pajamų. Mokykla išleidžia metinį laikraštėlį.

Hamiltono mokyklos ved. K. Mileris pranešė: mokosi 78 mokiniai, dirba 10 mokytojų pagal 10 metų programas; penki mokytojai yra valdžios apmokami už 2.5 valandos. Tėvų komitetas duoda mokiniams vadovėlius ir rašomąją medžiagą nemokamai. Naudojamos skaidrės; buvo rodyti du garsiniai filmai iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo. Kasmet išleidžiamas mokyklos metraštis.

Londono mokyklos vedėjas L. Eimantas pranešė, kad mokyklą lanko 28 mokiniai, bet yra valdžios apmokamas tik vienas mokytojas. Mokyklą tikrina vietos švietimo vadybos inspektoriai. Iš mokinių tėvų mokesčiai neįdomūs.

Toronto mokyklos vedėjas Vyt. Bireta turi didžiausią mokyklą su 238 mokiniais, kurioje dirba 26 mokytojai ir sekretorė. Mokykloje mokoma pagal 10 metų programas, kurios yra patvirtintos vietos švietimo vadybos. Mokykla gauna nustatytą valdžios paramą klasioms ir mokytojams. Šiuo metu mokiniai dalyvauja įvairiuose darbo konkursuose. Jiems buvo rodomi filmai iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo. Naudojamos skaidrės. Buvo surengta paroda „Kovojo Lietuva“, paminėtos Kalėdų ir tautinės šventės. Mokykla išleidžia metraštį. Vienoje klasėje yra mokomi nemokantys lietuviškai.

Pietų pertraukos metu mokytojai stiprinosis paruoštais skaniais užkandžiais ir grožėjosi mokytojos A. Abromaitienės vaizdinių priemonių paroda. Ši kartą parodoje buvo labai gausu naujų kūrybiškų ir labai naudingų mokslo priemonių jauniesiems lietuvių mokiniams. Šios priemonės žymiai palengvina mokytojo darbą klasėje mokyti kalbą, skaitymą bei rašymą.

A. Rinkūnas supažindino mokytojus su Kanados viešųjų mokyklų metodu, kaip yra mokomi naujų ateivių vaikai, kurie nemoka šio krašto kalbos. Jie yra siunčiami į atskirą klasę su sava kalba tik pusei pamokų laiko, o likusį laiką praleidžia su

bendra savo amžiaus mokinių klase. Taip jie artimiausiu susipažįsta su bendraamžiais ir greičiau išmoka naują kalbą bei einamus dalykus. Jie nesijaučia nuskriausti, nes nereikia lankyti pradedančiųjų skyriaus dėl kalbos trūkumo. A. Rinkūnas siūlė, kad taip būtų dirbama lietuvių mokyklose su nemokančiais lietuvių kalbos.

Po jo paskaitos buvo įvairių klausimų ir, kaip dažnai būna su nauju siūlymu, neskubėta pilnai pritarti. Jo siūlymas paliktas individualiam bandymui, kuris ateityje gali būti dar akualesnis. Kol yra pakankamai mokytojų, atskirai dirbant galima daugiau padaryti.

JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo tarybos pirm. Br. Juodelis supažindino mokytojus su JAV lietuvių švietimo sąlygomis. JAV valdžia lietuvių mokykloms neduoda jokios paramos, nors buvo prašyta. Be-

veik visos lietuvių mokyklų turi daug išlaidų mokyklų patalpoms ir mokytojams atsiųginti. Vadovėlių leidimui ir kitiems reikalamas nemažai paramos gauna iš Lietuvių Fondo, o kitiems reikalamas surenka iš mokinių tėvų mokesčių. Vidutiniškai tėvai moka po \$60 už mokinį metams. Šiais metais veikia 28 lietuvių mokyklos (8 su augštesne programa), mokytojų kursai ir Pedagoginis Lituanistikos Institutas. Iš viso mokosi per 1800 mokinių. Paskutiniiais metais jaučiamas mokinių mažėjimas. Br. Juodelis visiems suvažiavimo dalyviams įteikė po naujai išleistą JAV lituanistinių mokyklų programų knygę.

Baigiamoje programos dalyje teko sužinoti, kad šiais metais Kanados ir JAV lietuvių mokytojų savaitė bus Toronte birželio mėnesio pabaigoje.

Mokytoja Ir. Ross pageidavo, kad tėvų komitetas nesitenkintų vien suruošimu parengimo, bet organizuotų mokinių tėvams pašnekesius bei sudarytų artimesnius ryšius su tėvais. Tėvų mokytojų dienos turėtų būti pradžioje mokslo metų, kad tėvai galėtų susipažinti su darbo programomis ir galėtų daugiau pagelbėti savo vaikams.

Mokytojas M. Gudinskas siūlė mokytojų suvažiavimą kviesi mokslo metų pradžioje, kad suvažiavimo idėjos būtų galimos pritaikyti dar tais pačiais metais. Jo pasiūlymui beveik visi pritarė.

Mokytojas V. Vaičiūnas siūlė suvažiavimo metu mokytojams susiskirstyti į specifinio darbo grupes, kuriose jie galėtų geriau pasidalyti mokyklos darbo metodu bei tvarkos detalėmis.

Seselė Paulė kvietė visus torontiečius gražiai priimti ir užimti atvykstančius į Pasaulio Lietuvių Dienas. Suvažiavimas buvo baigtas Tautos himnu.

Po suvažiavimo visi pasivažiavo skania vakariene, kurią parūpino Toronto Maiorinio mokyklos tėvų komitetas (pirm. P. Dovydaitis), o ją paruošė p.p. Azubalienė, Karasienė, Prackapienė ir Vaičiūnienė.

Doleriai, bedarbiai, paskolos

V. K. BANELIS

Kanados provincijų premjerų konferencijos tikslas buvo apsvaistinti ir priimti planus, kaip greičiau išbristi iš pasireikškusio ekonominio letargo. Be to, min. pirm. Trudeau įsiekė pritarimo visų provincijų, kad jo ekonominė politika būtų priimta ir vykdoma. Tačiau nepaslapstis, kad tos konferencijos posėdžiai buvo gana audringi, ir dabartinė federacinė vyriausybė buvo kelių provincijų premjerų kritikuojama. Po audringų posėdžių, ilgų diskusijų 10 provincijų premjerų ir min. pirm. Trudeau sutarė: 1. artimoje ateityje mažinti valstybės tarnautojų skaičių; 2. skatinti privačius investavimus krašte, duodant jiems mokesčių lengvatas; 3. visose provincijose sekti uždarbių, gamybos ir patarnavimų kainas, kai dabartinė uždarbių kainų kontrolė pasibaigs š. m. balandžio 14 d.

Valdžios planai

Pasibaigus tai ekonominei konferencijai, Trudeau vyriausybė pradėjo savo turimus planus vykdyti. Ji nusprendė biudžetines išlaidas dar šiais biudžetinėmis metais padidinti 10%. Taip pat ji nutarė pirmą kartą paskutinių 10 metų laikotarpyje paimti paskolą užsienyje, siekiant sustiprinti dabar vis smunkančio Kanados dolerio padėtį. Kanados dolerio vertė 1978. II. 20 buvo nukritusi iki 89,24 JAV ct. vertės. To Kanadoje nėra buvę nuo 1930 m. depresijos laikų. Paskolų gavimo klausimas buvo sprendžiamas, atsižvelgiant į vis pasireiškiančią infliaciją bei didėjančią bedarbių skaičių. Statistika rodo, kad šiuo metu Kanadoje yra 8.3% bedarbių, o Kanados dolerio infliacijos laipsnis š. m. pradžioje siekė net 9%.

Federacinis biudžetas

1977 m. Kanados biudžeto išlaidos siekė \$48.8 milijonų, t.y. 4.35 milijono daugiau, negu

1976 m. Pastebėtina, kad pajamos, kai pinigai pasiekė federacinį iždą, dar nėra paskelbtos. Tai paskelbs finansų min. Chretienas šį pavasarį. Tas nereguliarumas sukelia nerimo ir visokių komentarų opozicijoje.

1977 m. biudžeto deficitas pasiekė rekordą — \$8.5 milijono. Kanados izdo tarybos pirm. R. Andras pastebėjo, kad šiais metais federacinio biudžeto išlaidos pakils 9.8%, ir tai yra valdžios nustatytose ribose. Zinoma, tai tik ekonomistų, finansininkų ir biudžeto specialistų pramatymai, kurie dažnai tikrovėje dėl visokių priežasčių pasikeičia. R. Andras pabrėžė, kad min. pirm. Trudeau vyriausybė planuoja valdžios biurokratijos aparatą palaiptinti mažinti. Sakoma, kad daug vadovaujančių valdžios pozicijų bus panaikinta. Net valstybės tarnautojų tik 6/10 1% iš numatytų tarnautojų vietų bus užpildytos. Žodžiu, tarnautojų priėmimas dar šiais metais bus labai sumažintas.

Paskolos

Finansų min. Chretienas savo kalboje pareiškė, kad valdžia yra gavusi iš Kanados bankų \$1.5 milijono paskolą Kanados doleriui sustiprinti. Ji siekia, kad tarptautinėje rinkoje Kanados doleris nebūtų varžomas ir įgautų realią vertę. Esą paskolos gavimas ir panaudojimas sudaro tinkamas sąlygas Kanados dolerio vertei. Visa eilė ekonomistų ir finansinių žinovų su tokia vyriausybės galvoseną sutinka ir mano, kad tai yra realus ir tikslingas kelias, tačiau tik ateitis tai galės parodyti.

Šių metų Kanados biudžeto pakilusių išlaidų pozicijoje yra \$926 milijonų priedas įvairiems gyventojų socialinės gerovės reikalamis ir \$2 milijonai sveikatos draudim visose provincijose.

Taip suglaustai atrodo dabartinė ekonominė Kanados padėtis, kuri šiuo metu didelio džiaugsmo nekelia.

Drasiai kalbėjo, bet nelaimėjo

(Atkelta iš 1-mo psl.)

pasirodė tokie nenuolaidūs, pakelsti savo laikyseną ir, kaip galima veikiau, pašalinti bendradarbiavimo kliūtis.

Prancūzijos delegacijos vadovas pareiškė, esą apgalėtina, kad nepajęta Belgrade susitariti dėl trijų, anot jo, „paprastų dalykų“: pirma, Helsinkio baigiamasis aktas — svarbiausias kelias į atlydį; antra, žmogaus teisės — esminė sąlyga tarptautiniams santykiams pagerinti; trečia, būtina didesnė pažanga, vykdant Helsinkio susitarimus, ypač kiek tai liečia žmonių sąlygas, jų ryšius ir pasiekimą žiniomis.

Sovietų Sąjungos atstovas Voroncovas, kuris Belgrade pasirodė nemenkesnis „niet“ diplomatinis meistras, kaip jos pranešėjas Molotovas, gana griežtais žodžiais pasmerkė Vakarus, kad jie mėginę žmogaus teisių priedangoje Belgrade vesti ideologinį karą, bet gavę „gerą pamoką“.

Disidentų nuomonės

Idomu pastebėti, kad R. Europos disidentai Belgrade susitikimo išdavęs gana palankiai priėmė. Žymusis žmogaus teisių kovotojas akademikas Sacharovas, tiesa, pareiškė nusivylimą dėl žmogaus teisių nepašalinimo baigiamajame pareiškime, bet sakė esąs patenkintas tuo, kas tas klausimas Belgrade pakankamai aiškiai išryškintas. Ta proga Sacharovas ragino Kremlių tuojau paleisti iš kalėjimo 18 asmenų, priklausančių visuomeninėms Helsinkio nutarimų remėjų grupėms (iš lietuvių jau daugiau kaip pusmetį kalina mas Viktoras Petkus).

Garsusis jugoslavų komunizmo kritikas Džilas pasveikino tvirtą Vakarų laikyseną. Jeigu pradžioje, pasak jo, sovietai manė, kad Helsinkyje Vakarai kapituliuo, pripažindami dabartines sienas, tai vėliau pasirodė, jog žymiai svarbesnis yra žmogaus teisių klausimas.

Labiau skyrėsi lenkų disidentų nuomonės. Vieni, kaip „Visuomeninės savignos komiteto“ narys Kuronis, teigiamai vertino Belgrado susitikimą, teigdamas, jog tai sustiprins disidentų sąjungą Lenkijoje. Kiti, kaip žmogaus teisių kovotojas Janušas ir Močulskis, priekaištavo Vakarams už jų perdidelį nuolaidumą. Pasak Močulskio, nuolaidos sovietams ateityje tik paaštrins tarptautinę padėtį.

Vyraujanti pažiūra

Dar daugiau idomų ir be galo įvairių nuomonių apie Belgrado susitikimo eigą bei išdava paskelbė Vakarų spauda, bet kas jas čia visas surankios ir atpasakos. Šiuo metu tikriausiai dar per anksti iš esmės vertinti Belgrado sėkmę ar nesėkmę. Tačiau tenka priminti, jog taip buvo ir patį Helsinkio baigiamąjį aktą pasirašius. Tik po to, kai Rytų disidentai drąsiai veiksmams parodė, koks svarbus Helsinkio baigiamasis aktas žmogaus teisių požiūriu, daugeliui Vakaruose atsivėrė akys. Gyvenimas nestovi vietoje. Gal ir pats Voroncovas tai turėjo mintyje, kai savo privačiame pasikalbėjime su Kanados ministru daugia kultūristų reikalams davė suprastai, kad už dvejų metų sovietinės delegacijos pozicija pasirodysianti Vakarams priimtinesnė.

A. Lembergas

Tūkstantis dolerių studentui

Muziko Broniaus Jonušo našlė Emilija Jonušienė savo mirusio vyro atminimui įsteigė kasmetinę muziko Broniaus Jonušo stipendiją. Ji bus duoda pirmoje eilėje neturtingam jaunuoliui, norinčiam, šalia savo pagrindinių studijų, studijuoti ir lituanistiką.

Iš kandidatų pageidaujama, kad jis būtų aktyvus lietuviškų jaunimo organizacijų narys ir pasireikštų savo veikla lietuviškoje dirvoje. Stipendijos dydis — kasmet po \$1,000.

Kandidatus stipendijai gali siūlyti kiekviena lietuviškoji jaunimo organizacija, įvairūs sambūriai arba kiti lietuviški vienetai iš betkurių laisvojo pasaulio šalies. Siūlymų terminas — kiekvienais metais iki gegužės 15 d. Kandidatams parinkti bus sudaryta vertintojų komisija. Jos sudėtis bus paskelbta vėliau. Stipendijai kandidatus siūlyti šiuo adresu: Broniaus Jonušo Stipendijų Fondas, 4006 So. 26th Street, Omaha, Nebraska 68107, USA. J. S.

• Mokslas reikalingas pažinti, o tikėjimas — gyventi. — MAX PLANCK.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 245-1617

Popiežiaus atstovas Kanadai pronuncijus arkiv. ANGELO PALMAS su gen. Lietuvos konsulu dr. J. ZMUIDZINU baltiečių vakare, kuris buvo suruoštas 1978. III. 1 Kanados parlamento rūmuose Otavoje Nuotr. J. Kreilio

Štai ką svarstys seimas

PLB seimas įvyks 1978 m. birželio 30 — liepos 4 d.d. Toronte, Kanadoje.

Seime balsavimo teisę turi: a. atskirų kraštų lietuvių bendruomenių atstovai, b. kur nėra bendruomenių, PLB valdybos pakviestų tiems kraštams atstovauti organizacijų atstovai, c. PLB valdybos nariai, d. kraštų Bendruomenių valdybų pirmininkai, e. garbės teismo ir kontrolės komisijos pirmininkai, f. PLJS ir Lietuvių Jaunimo Sąjungų krašto valdybų pirmininkai arba jų atstovai.

PLB seime bus padaryti PLB valdybos, PLJS, kraštų bendruomenių bei kraštų jaunimo sąjungų veiklos, PLB kontrolės komisijos, garbės teismo pranešimai, išnagrinėti bei priimti ateities veiklos planai ir išrinkta penkeriems metams PLB valdyba bei kitos PLB vadovybės.

PLB valdyba, apsvačiusi išeivijos veiklos būdus, siekiančius atgauti okupuotai Lietuvai laisvę bei išeivijoje išlaikyti lietuvių, ir įsiekodama šiai veiklai realiausių atramų, prasmingesnių, konkretesnių darbų bei našesnių jų rezultatų, — nutarė pateikti atstovams svarstyti penkias pagrindines tos veiklos sritis ir įkvieisti seimą paruošti joms kiek galint realiausius, gyvenimiškesnius, įvykdomus planus. Referatas rengia tom sritim vadovavę PLB valdybos nariai arba jų pasikviesti kiti tas sritis pažįstantieji asmenys. Referentų temomis pasisakytų taip pat bus kviečiami ir koreferantai.

PLB valdyba

Palikimai, paminklai ir šėšeliai

AL. GIMANTAS

Ir vėl skaitėme lietuviškojo gyvenimo kroniką apie vienos vienišos tautietės mirtį. Tokia žinutė savyje nieko nepaprasto neslepia, nes tai mūsų visų kasdienybės ir neišvengiamo likimo dalis. Tačiau, kai tokie mirties pranešimai pastebimai gausėja, rūpestį kelia apgalvintinas mūsikių nerangumas tinkamu laiku sutvarkyti teisinius savo reikalus.

Šiuo atveju itin tragiškoje šviesoje iškyla palikimų problemos. Tų painiavų būtų išvengta, jei pagaliau visi mūsikiškai sutvarkytų viską pagal savo norą ir pageidavimus. Atrodo, vienišas ir tikras kelias tėra legalus testamentas sudarymas. Tai labai nekomplikuota, paprasta ir labai nedaug pastangų reikalaujanti procedūra.

Šio rašinio pradžioje minėta kanadietės lietuviškos mirties palikimo eilė komplikacijų ta prasme, kad nerasta jokio raštiško nurodymo — testamentas. Atrodo, teiki dvi galimybes: visas jos turas liks valdžiai čia arba sovietiniai advokatai bandys išgauti Lietuvoje laikurių giminių vardu palikimą. Tuo atveju artimieji Lietuvoje gaus tik trupinius, kurie liks po įvairių mokesčių, atlyginimų, pervedimų ir visų kitų biurokratinės mašinos įvestų sijosimų.

Išėjimas gyvenimo stebėtojus Jungtinėse Valstybėse savotiškai nuteikė dviejų sovietinamų Lietuvos pareigūnų (vieno iš Vašingtono, kitos iš Vilniaus) kelionės po lietuviškąsias kolo-

Svarstyboms bus pateiktos šios veiklos sritys: 1. Lituanistinis švietimas ir auklėjimas — referentas PLB vicepirm. Jonas Kavaliūnas. 2. Kultūrinė veikla ir kultūriniai ryšiai tarp išeivijos lietuvių — referentas PLB valdybos vicepirm. Romas Kasparas. 3. Lietuvos reikalai ir jos laisvinimo darbas — referentas Algimantas Gureckas. 4. Išeivijos jaunimo reikalai — referentė PLJS valdybos pirmininkė ir PLB valdybos narė Gabija Juozapavičiūtė. 5. PLB valdybos lėšos — PLB valdybos vicepirm. Kostas Dočkus.

Lietuvos laisvinimo veiklą laikydama viena pagrindinių išeivijos uždavinių, tokia pat reikšmė PLB valdyba skiria ir kultūrinei veiklai, nes ji yra išeivijos tautinės gyvybės šaltinis ir nuo jos priklauso išeivijos išlikimas. Tikėdama, kad tik įvairia ir vispusiškai plačia kultūrine veikla išeivija teisiškai gyva savajai tautai, PLB valdyba, norėdama šią mintį seime giliau išryškinti, — tradicinei paskaitai temą parinko iš kultūrinės srities. Paskaitą skaitys prof. dr. Rimvydas Šilbajoris tema „Lietuvos kultūros židynys Vakarų pasaulyje“. Šiai programai įvykdyti darbotvarkė bus pranešta vėliau.

PLB valdyba, iš anksto pranešdama visuomenei šią programą, tikisi susilaukti iš jos viešų pasisakymų, diskusijų ir nuomonių, kuriomis galėtų pasinaudoti seimo atstovai, darydami sprendimus. Reikia manyti, kad visuomenė atsilieps.

PLB valdyba

nijas čia mūsų minimais reikalais. „Pažangiųjų“ tautiečių globoje ir aplinkoje uolūs pareigūnai bando kontaktuoti, aiškinti, nurodyti, kaip turėtų būti tvarkomi palikimai, kad giminėms Lietuvoje būtų mažiau vargo gauti jiems priklausančią (pagal giminytę) palikimą, žinoma, jei kas liktų po visos procedūros. Gautų, aišku, mažaverčių rublių.

Kas ten žino, kaip aiškina ir ragina abu sovietinio režimo tarnautojai, bet „pažangiųjų“ tarpe jie bus paveikūs ir įtikinami. Tuo tarpu išeivių masės jie nepasiekė, bet ir tokie atveju vis dažnėja atsitikimai, rodą, kad laiku ir vietoje mums patiem tinkamai nepasirūpinus palikimų perdavimu šviesiems tėvynėje, anos pusės įstaigos randa būdus „be globos“ likusius palikimus nukreipti joms prankia kryptimi.

Sovietinamos Lietuvos igalio-tinai gana budriai seka susidariusią padėtį. Mūsų pačių nerangumas, reikalo svarbos neįžvelgimas jiems ateina į talką.

Kaikurios išeivijos institucijos vis dažniau pradeda priminti, kad testamentus sudarant pravartu būtų prisiminti ir lietuviškuosius bendruosius reikalus — kultūrinius, religinius, ekonominius. Ypač tai prisimintina tiems, kurie Lietuvoje jau nebeturį artimųjų. Vadinas, derėtų pajusti didesnę atsakomybę jausmą ir prieš save, ir prieš savąją tautą. Juk jau visų įsitikinta, kad su savimi jokio žaliųjų bagažo nepasiimsime...

FLYNN'S gėlių krautuvė
(savininkai latviai)
Gėlės įvairioms progoms. Pristatoma 2 kartus į dieną į visas ligonines ir laidojimų namus. Savininkė DIANA WALTERS pataria ir su-tvarko gėles vestuvėms. Adresas:
139 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont. M6R 2L2. Tel. 534-2424

Scena iš muzikinio veikalo „Kulgrinda“: sol. M. Momkienė (kairėje) — laumė Gilanda ir R. Mastienė — ragana Varūna

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitos patarnavimas, neau-gstos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KOLCHOZININKS ISPŪDŽIAI

Lig šiol išpūdžius iš kelionės po Amerika okupuotos Lietuvos spaudoj daugiausia skelbdavo žurnalistai, rašytojai, universitetais baigę partietai. Juose bene didžiausias dėmesys tekdavo susitikimams su žymesniais išsivijusiems lietuviams, politinei gyvenimo kritikai. Naujovė tenka laikyti Ukmegės rajono žemaitkiemio kolchozo narės G. Rimkūnienės pasakymą „Valstiečių laikraščio“ kovo 8 d. laidoje. Ji keturis mėnesius viešėjo JAV pas savo seserį ir svainį gydytoja. Pavardžių nepateikia, kad tie jos giminės nepatirtų kokių nors nemalonių. Grįžusi kolchozan, G. Rimkūnienė visoms melžėms pareiškė: „Jokių būdu nenorėčiau Amerikoj gyventi!“ Kas jai nepatiko? Doleris, kuriuo matuojamas visas gyvenimas. Pasak jos, dolerių trūksta net ir gydytojams: „Svainis — gydytojas. Žmogus nuosirdus, geras, taikaus būdo ir be galo darbštus. Privacioje klinikoje samdo kabinetus. Uždirba neblogai. Tačiau ir išlaidų turi daug...“ Dėl tų išlaidų, ruošdamasi su seserimi eiti į vestuves, išgirdo, kad dovana pakanka trijų dolerių. G. Rimkūnienė vis dėlto prišnekino seserį nupirkti brangesnė dovaną, dėl kurios jos išsiskyrė iš kitų. Apie tas vestuves G. Rimkūnienė pasakoja: „Pačios vestuvės irgi savotiškai įdomios. Papročiai kitokie. Jokių prabangių stalų. Kaip valgyklos — eik, gerk, valgyk, ką rasai pats — niekas neparagins. Šampanas supiltas į didelį dubenį — semk samčiu kaip barščius — linksminis. Ir kas keisčiausia — be mažiausio, be juoko, kai įprasta pas mus. Tik šokiai...“ Nežinia, kokiose vestuvėse G. Rimkūnienė ir jos seseriai teko dalyvauti, tačiau tenka labai abejoti, kad jose šampanas buvo supiltas į dubenį ir kad jį teko samčiu semti. Atrodo, jį greičiausiai kalba ne apie šampaną, o apie punšą, kurio jai neteko ragauti žemaitkiemio kolchoze.

Iš tolimesnio G. Rimkūnienės pasakojimo sužinome, kad daug išlaidų turintis jos svainis gydytojas savo dukrą studijuoti medicinos yra išsiuntęs Meksikon ir kad jos studijos jam kasmet kainuoja apie \$10.000. Atrodo, jam vis dėlto dolerių trūksta. Juokingai skamba G. Rimkūnienės aiškinimas melžėms, kad ta dukra nepateko į JAV universitetus, nes „čia studijuoti sulindę turgučių vaikai“. Turbūt logiškiau būtų teigti, kad ta dukrelė Meksikon iškelia dėl labai menkų pažymių brandos atestate, kai ją atmetė atranką darantys vietiniai universitetai. Tėvui, kuris kasmet išmeta \$10.000 už jos studijas Meksikoje, finansinė pusė neturėjo sudaryti problemų. Šis epizodas betgi sudarė progą pačiai G. Rimkūnienėi pasigirti, kad jos sūnus nemokamai mokosi Kauno politechnikos institute ir netgi gauna valdinę stipendiją. Ji taipgi įtikinėjo pašnekuos, „kad pasistatė gerus namus, kad turim savo lengvą automobilį, kad kas antras mūsų kolūko kiemas nusipirktų automobilias, jeigu būtų parduotuvės...“ Deja, jų parduotuvės nėra, tenka laukti ilgus metus, kol pagaliau ateina eilė. Paklausta, argi viskas ten, Amerikoj, blogai, G. Rimkūnienė atsakė: „Žinoma, kad ne! Man patiko tai, kad parduotuvės maloniai pasitinka, kad jose gausi tai, ko reikia. Su-

prantama, už pinigų. Ypač patiko virtuvės. Erdvios, patogios, lengva juose tvarkytis, gaminti valgi...“ Kaimynėms, neturintioms erdvių virtuvių ir krautuvų su pilnomis lentynomis, turbūt keistokai praskambėjo G. Rimkūnienės apsisprendimas: „Jokių būdu nenorėčiau Amerikoj gyventi!“

LIKENŲ KURORTAS

Biržų rajone esantis Likėnų kurortas, kadaise turėjęs tik keliasdešimt lovų savo gydykloje, dabar jau yra gerokai išaugęs. Vienu metu čia gali gydytis apie 200 pacientų, o per metus jų sulaukiama beveik 4.000. Poilsiautojų sveikata rūpinasi 140 medikų. Planuojamas dar vienas gydyklos pastatas. Tada sanatorija iš karto galės priimti apie 500 asmenų.

NAUJA POILSIAVIETĖ

Biržų miesto gyventojai susilauks naujos poilsiavietės, kuria taps kadaise užpelkęsio Kilučių ežero pakrantės. Ant Apasės upės pastatyta užtvanka ežero vandeni pakels 2 m 20 cm, jo plotą padvigubindama iki 86 ha. Prie Kilučių kaimo supilta dirbtinė sala, pareikalaus 9.200 kubinių metrų grunto. Ežero vandeniui taipgi bus galima drekinoti 72 hektarus kultūrinių pievų.

PLESIKO MIRTIS

„Tiesa“ 42 nr. paskelbė P. Remeikos pranešimą „Gynė žmogą ir save“ apie plesiko Z. Milišausko žuvimą. Jis buvo du kartus baustas už nusikaltimus ir, grįžęs iš įkalinimo vietos, girtavo pas savo seserį Silutės rajono Ropkų kaime. Kai girtavimui pritrūko pinigų, Z. Milišauskas susirado ilgą ylą, nuvalė nuo jos rūdį ir išėjo iš sesers namu. Toliau P. Remeika rašo: „Ta vakarą į nuosalią senųjų Juozo ir Julės Vasiliauskų sodyba, esančią Pagėgių apylinkės Zemučių kaime, išėjo jaunas vyriškis. Ištraukęs butelį vyno ir pasiteiravęs, ar šeimininkai nėra žada parduoti sodybos, jis pasiūlė kartu išgerti. J. Vasiliauskas gerti atsisakė. Žodis po žodžio, ir nepažįstamojo rankose sužibėjo ginklas. Seutė puolė prie savo vyro, tačiau gavusi smūgį į veidą nugriuvo. Parbloškęs krito ir jos vyras. Plesikas įrėmė ginklą į krūtinę ir, grąsindamas mirtimi, reikalavo pinigų, bet tuo momentu nukrito jo užkludytą lempa, ir kambarį apgaubė tamsa. J. Vasiliauskas užčiuopė kampe gulintį kirvį ir pakilęs tamsoje smogė plesikui. Šis susmuko. 70 metų Juozas Vasiliauskas išbėgo ieškoti žmonių, kurie išgelbėtų jį ir jo žmoną nuo plesikų, kurių manė esant ne vieną...“ Atskubėjęs atgal su kaimynais, Z. Milišausko rado jau negyva, o žmoną Julę pasislėpusią daržinėje. Teisminės atsakomybės J. Vasiliauskas nebuvo patrauktas dėl šios sąvinygos. Jį betgi taip sukreitė šis įvykis, kad teko atsidurti ligoninėje, kur netrukus ir mirė.

ALYTAUS „SNAIGE“
Saldytuvų gamykla ruošia bandomąja naujosios „Snaigės-12“ laidą, kurios antrajame 1978 m. pusmetyje numatoma pagaminti 45.000. Naujasis šaldytuvus bus 200 litrų talpos, turės perstatomas lentynas, į dešinę ir į kairę atidaromas dureles, temperatūros reguliavimą, pusiau automatinį šerškono pašalinimą karštais freono garais. V. Kst.

PRANEŠIMAS IŠ V. VOKIETIJOS

Opozicija suardys koaliciją?

J. KAIRYS

Kaip kiekvienoje demokratinėje santvarkoje, taip ir čia veikia oficiali opozicija ir valdantieji. Pirmąją sudaro krikščioniškos grupės, nuo 1969 m. pralaimėjus rinkimus į valstybės parlamentą. Valdančiųjų partijoje opoziciją sudaro savieji parlamentarai, kuriems nepatinka vyriausybės linija, nors koaliciją sudaranti daugumos remiama. Jie pasisako už didesnę pasukimą į kairę. Iki šiol viešai pasirodė tik keli opozicistai, tūkintai socialdemokratų partijoje. Kadangi koalicijos persvara nėra didelė parlamente, tai jos pačios opozicija gali koaliciją visiškai suardyti. Tai parodė ypač įvykis parlamente, kai buvo balsuojama už vyriausybės suprojektuotą teroristų įstatymą. Kaip jau „T2“ skaitytojai žino, V. Vokietijoje terorizmas kartais pasireiškia gana stipriai. Dėlto kilo klausimas sugriežinti kankurias baudžiamosios teisenos vietas.

Krikščionys demokratai laikė projektą peršvelniu ir siūlė savo pataisą, bet koalicija atmetė jas. Todėl jie nutarė balsuoti prieš vyriausybės projektą. Įstatymas praėjo, bet tik vieno balsu dauguma. Jis būtų gavęs dar vieną balsą, jei koalicijos parlamentarai nebūtų klaidingai pabalsavę. Pasirodė, prieš įstatymą projektą balsavo ir keli socialdemokratai. Tai pirmas atvejis šios koalicijos gyvenime, kad jos didžiausio partnerio — so-

cialdemokratų keli atstovai galėjo net vyriausybę nuversti. Ši aplinkybė nėra maloni nei partiesiems, nei jų kancleriui, nei liberalams, nuo 1969 m. remiantiems socialdemokratams.

Sitai priimta įstatymą dabar svarstys parlamento taryba. Ji susideda iš atstovų kraštų, valdomų vien krikščionių grupių arba koalicijoje su liberalais, kaip vien socialdemokratų. Bet šiuo metu taryboje opozicijos vadai sudaro daugumą. Jei čia nebus surastas koks nors kompromisas, tai įstatymas turės grįžti į parlamentą. Tada jo priėmimui jau neužteks paprastų daugumos — reikės absoliutinės daugumos balsų.

Tai dar neviskas. Atrodo, panašūs balsų pasiskirstymas gali įvykti balsuojant įstatymo projektą apie registracijos prievolę viešbučiuose bei kitur ir apie neutroninės bombos panaudojimą. Greičiausiai ir čia nebus sutarimo nei opozicijos su koalicija, nei pačioje koalicijoje. Todėl vyriausybės užnugaris pasiliks ir toliau silpnas. Tai gali priversti prie koalicijos suirimo.

Parlamente priimtas įstatymas įgalina policiją tikrinti įtartinus asmenis, jų įieškoti, daryti kratas, suėminėti, imti pirštų atspaudus, teisams padidina galią šalinti bendrininkavimą su teroristais įturtus gėnyjus nuo bylų gynimo ir kt. Turint galvoje prieš tai buvusią padėtį, atrodo, kad opozicija neturėtų purkštauti prieš jį ir priimti.

JAV diplomatinės tarnybos pareigūnas dr. Vyt. Dambrava (pirmas kaireje) savo rezidencijoje Karako mieste, Venecueloje, 1977 m. vieno priėmimo metu. Dabar jis dirba Salvadore

Š.m. balandžio 8, šeštadienį, 7 v. vakaro,
kviečiame visus
atsilankyti į **“GYVATARO” KONCERTĄ - PavaSario šokius**

PROGRAMOJE — visos trys “Gyvataro” grupės
Po programos — linksmi šokiai, grojant Beny Ferri orkestrui, laimės staliukai, įvairūs bufetas ir kita
Iėjimas suaugusiems — \$3.50, studentams ir pensininkams — \$2.00
Laukiame visų! **“GYVATARAS”**

Jaunimo Centre,
58 Dundurn St. N.,
Hamilton,
Ontario

HAMILTON

SUSIDOMEJIMAS FILMAIS yra gan didelis. Šį sekmadienį, 6 v.v., AV parapijos salėje bus rodomas paskutinis filmas — „Pavergtoji Lietuva“. Ekrane pamatysime šandieninį Vilnių, Kauną, Anykščius, Trakus ir kitus Lietuvos vaizdus. Taip pat bus parodyta 1976 m. tautinių šokių šventė Čikagoje.

JUOŽINĖ PROGA Hamiltono lietuvių organizacijų atstovų pirminių buvo pasveikintas AV parapijos klebonas prel. J. Tadarasuskas ir įteikta bendra dovana. Žodžiu sveikino parapijos komiteto pirm. inž. J. Kšivickis, KLB krašto valdybos vicepirm. L. Skripkutė, KLB Hamiltono apyl. valdybos pirm. K. Deksnys ir „Talkos“ pirm. J. Krištolaitis. Varduvininkai visi linkėjo sėkmės Kristaus vynuogyno ir lietuviškame darbe, sugelodami „Ilgiausių metų“. Už gražų pagerbimą dėkojo prel. J. Tadarasuskas, kviesdamas prie gausaus vaišių stalo. K. B.

“GYVATARAS” balandžio 8 d., 7 v.v., rengia metinį savo koncertą ir pavasario šokius. Programoje pasirodys visos trys grupės, tad labai svarbu, kad visi tėvai dalyvautų, pamatyti, ką jų vaikai per šiu metų darbo sezoną išmoko ir parodyti jiems moralinę paramą, sužadinti norą dirbti toliau. Po programos bus linksmi pavasario šokiai. Tad visas Hamiltono ir apylinkių jaunimas ir senimas kviečiamas šį vakarą praleisti su mumis, pasidalinti mūsų darbo vaisiais, pasižioti ir paliešti po savaitės darbo dienų. Gros Beny Ferri orkestras, lauks šilto bufeto, loterija ir kiti įvairumai. **“Gyvataras”**

London, Ontario

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS atstatymo 60 metų sukakties minėjimas Londone praėjo labai iškilmingai ir pakilioje nuotaikoje. A. Svilpa, apylinkės valdybos sekretorius, pranešinėjo ir rūpinosi visos programos pravedimu. Klebonas kun. J. Staškus pradėjo minėjimą gilių minčių invokacija. Apylinkės valdybos pirm. M. Chainauskas savo kalboje priminė, esą laisvasis pasaulis užmėrkia akis įvykiams Sovietų Sąjungoje. Jis kvietė visą pasaulį stoti į kovą prieš negeroves ir smurtą, kad skausmai ir vargai išnyktų, kad teisė ir tiesa būtų įgyvendinta.

Parlamentaras Larry London buvo pirmasis kalbėtojas. Jis buvo gerai pasirušęs, skaitė apie Lietuvos praeitį; pasveikino lietuvių federacinio viešų darbų ministerio J. Buchanan ir daugiakultūrinių reikalų ministerio N. Caffio vardą.

Antroju kalbėtoju buvo A. Cerškus. Jis savo mintis dėstė anglų kalba. Pagrindinė mintis — Helsinkio konferencija atidarė vartus laisvą

(Nukelta į 6 psl.)

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas **“TALKA”**
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniai - ketvirtadieniai nuo 10 iki 5 val., penktadieniai nuo 10 iki 7 val., šeštadieniai nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.	MOKAME UŽ: depozitus (P.C.A.) 6% santapus 7% term. depozitus 1 m. 8¼% pasiųjį fondas 9%
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.	IMAME UŽ: asmenines paskolas 10% nekiln. turto pask. 9¼%
Kapitalas — virš \$10,000,000.	

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

“ELTOS” INFORMACIJOS kovo 7 laidoje paskelbė vasario pabaigoje Vilniuje įvykusį UPI žinių agentūros korespondento Emilio Svellio pasikalbėjimą su okupuotos Lietuvos užsienio reikalų “ministeriu” Vytautu Zenkevičiumi. Šis partietis anksčiau yra dirbęs Sovietų Sąjungos ambasadoje Vašingtone, o dabar sovietai jį dažnai atsiveža į Jungtines Tautas. V. Zenkevičius nusiskundė, kad dabartinėse jo pareigose jam trūksta JAV pripažinimo. Pasak V. Zenkevičiaus, toks pripažinimas būtų žingsnis teisinga linkme, nors jis ir neatneštų bičiulystės su JAV. Jeigu JAV vyriausybė pripažintų Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą, palengvėtų kultūriniai mainai, imtų normalėti santykiai tarp JAV ir Lietuvos, nutrukę nuo II D. karo. V. Zenkevičiaus teigimu, tada lietuviai pensininkai iš JAV gautų atvykti į Lietuvą ir, joje gyvendami, gauti savo pensijos čekius. Paklaustas, koks gi yra jo, kaip LISR užsienio reikalų ministerio, darbas, V. Zenkevičius atsakė: “Mano darbas yra atlikti konsularines funkcijas, apimančias reikalus nuo užsienio pasų iki svetimšalių, norinčių apsilankyti ar apsigyventi Lietuvoje. Žodžiu, visa su tuo susijusi dokumentacija. Per metus gauname apie 80.000 laisvų su įvairiais pasiteiravimais...“ Iš tikrųjų užsienio pasus išduoda tik Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministerija, o Vilniuje veikiantis vizų ir registracijos skyrius tėra vidaus reikalų ministerijos padalinys. V. Zenkevičius užsiminė ir apie teisę diplomatinis Lietuvos atstovus siųsti užsienin, tačiau turėti didesnę jų skaičių būtų didelė našta. Dėlto lietuviai užsienyje atstovaujanti sąjunginė Sovietų Sąjungos vyriausybė. Iš šio pasikalbėjimo dar kartą paaiškėjo, kad V. Zenkevičiaus užsienio reikalų “ministerija” tėra su kta priemonė užsieniečiams klaidinti, neturinti jokios galios.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SAJUNGOS centro valdyba perkėlus į Los Angeles, Čikagoje liko jos žinioje veikiantis Dr. P. Daužvardžio Fondas, skiriantis premijas jauniems radijo bei spaudos darbuotojams. Jam įvairių sudaryta nauja valdyba Čikagoje: pirm. kun. A. Saulaitis, SJ, vicepirm. A. Juodvalkis, ižd. D. Vakarė, sekr. P. Indreika, narė jaunimo reikalams E. Sakadolskienė. Valdybos adresas: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

PIRMOJI LIETUVOS VYCIŲ KUOPA Floridoje steigama St. Petersburg. Nutarimas padarytas lietuvių pranciškonų namuose įvykusiam susirinkime. Laikinoji valdybą išrinkti: pirm. inž. A. Mažeika, vicepirm. ir sekr. A. Kraujelis, ižd. A. Paleckis, dv. vad. kun. J. Gasūnas.

Argentina

P. AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESE Uruaguajaus sostinėje Montevideo specialiam posėdyje bendradarbiavimo klausimą svarstė Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Taryba, Argentinos Lietuvių Centras ir Argentinos Lietuvių Jaunimo Sąjunga. Šis klausimas po kongreso vėl buvo iškeltas ALOS Tarybos posėdyje SLA patalpose Buenos Aires mieste. Pasitarime dalyvavo AL Centro ir ALJ Sąjungos atstovai. ALOS Taryba nutarė gegužės pradžioje išrinkti naują savo valdybą. Pasitarimui vadovavo pirm. R. Stalioraitis.

VASARIO 16 BUENOS AIRES LIETUVIAI paminėjo Susivienijimo Lietuvių Argentinoje salę vasario 18 d., sukvietė Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos, kuriariai vadovauja pirm. R. Stalioraitis. Įspaniskai apie Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 60 metų sukaktį kalbėjo prof. E. Parselis, lietuviškai — L. Sruga. Buenos Aires mieste bei jo apylinkėse gyvenantiems lietuviams, kurie Argentinon yra atvykę prieš 50 ir daugiau metų, buvo gauti valdžios paruošti 44 diplomai. Dėl ligos bei senatvės nevisi juos galėjo atsiimti. Apdovanotųjų vardų kalbėjo Julius Asclia ir p. Vilkišius, 83 metų amžiaus, į šią šalį atvykusi 1907 m. Meninę programą atliko deklamatorius S. Derencius, I. Valantinavičius vadovaujamas Temperley - Adroge choras “Aušra”, E. Saulienės paruošti Mindaugo draugijos šokėjai. Vasario 19 d. Mišias Santo Domingo bazilikoje koncertavo lietuvių bičiulis vysk. D. Collino, kun. A. Steigvila ir vyskupijos delegatas kun. E. De Gaudenis. Lietuvai skirtą gražų pamokslą pasakė vysk. D. Collino. Giedojo Sv. Cecilijos choras, vadovaujamas P. Gudelevičiaus. Vainiko padėjimą Plaza de Mayo aikštėje sukludė lietuviai. Juo teko papuošti Belgrano paminklą bazilikos šventovėje.

Kolumbija

KOLUMBIJOS LIETUVIŲ KOMITETAS, vadovaujamas lietuvių saležiečių, Vasario 16 proga plačiai paskleidė spaudoje bei visoje Kolumbijoje specialų atsisaukimą. Juo primenamas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo šėsisdesimtmetis, garbinama istorinė Lietuvos praeitis ir jos dabartinė tragedija sovietinėje okupacijoje, kai net mažos pasaulio tautelės gauna laisvę. Komitetas prašo Kolumbijos prez. A. L. Michelsoną, spaudą ir visuomenę remti lietuvių

tautos išlaisvinimo pastangas. Reisklami viltis, kad Sovietų Sąjunga, veikianti laisvojo pasaulio viešosios opinijos, suteiks laisvo apsisprendimo teisę Lietuvai bei kitoms pavergtom tautoms. Atsisaukimą visų Kolumbijos lietuvių vardu pasirašė leziečiai kunigai — V. Dubinskas, S. Matutis, N. Saldukas ir M. Tamošiūnas.

Brazilija

LIETUVIŲ KALBOS IR KULTŪROS kursai suaugusiems susilaukė nemažos dėmesio. Pasikalbėjimo forma jie pravedami kiekvieno penktadienio vakarą Sv. Kazimiero parapijos patalpose Sao Paulo mieste. Kuriant eilese yra tautiečių ir iš toli mesnių vietovių.

Australija

A.A. JUOZAS GUČIUS, buvęs Kauno radiofono rezisiorius, mirė vasario 22 d. Adelaidėje, sulaukęs beveik 75 metų amžiaus. Dramą buvo studijavęs A. Sutkaus “Tautos teatro”, Kauno universiteto seminare, Kauno dramos teatro studijoje. Kauno radiofone ne tik režisavo vaidinimus, bet ir pats juos rašė. Adelaidėje 1951-58 m. vadovavo studijinio pobūdžio lietuvių teatrui, pastatiusiam 14 veikalų, gastroliavusiam Adelaidėje ir Melburne. Jo vadovaujamas lietuvių teatras su trim veikalais anglų kalba yra dalyvavęs Adelaidės teatrų festivalyje. Rež. J. Gučiaus dėka buvo paruošta naujų aktorių Australijos lietuviams. Giliam liudsey velionis paliko buvusią solistę ir dainavimo mokytoją Antaniną Binkevičiūtę - Gučiuvienę.

SIDABRINE KUNIGYSTĖS SUKAKTĮ Melburne atšventė kun. Pranas Daukyns, dabartinis savaitraščio “Teviskės Aidai” vyr. redaktorius. Šias pareigas einantis nuo 1973 m. vasaros. Sukaktuviniškas yra kunigų įšventintas 1953 m. vasario 28 d. Romoje. Kapelonavo Londono Sv. Kazimiero lietuvių parapijoje, o atvykęs Australijon — Adelaidėje ir Geelonge. Yra parašęs knygutę “Už geresnį pasaulį”, išvertęs iš italų kalbos G. Riccioti knygą “Kristaus gyvenimas”.

Britanija

DERBY LIETUVIAI vasario 18 d. atšventė dvigubą sukaktį — Vasario 16 šėsisdesimtmetį ir D. Britanijos Lietuvių Sąjungos vietinio skyriaus trisdesimtmetį. Šventėje dalyvavo DBL Sąjungos centro valdybos atstovs B. Butrimas, taręs žodį abiem temom. Be jo, dar kalbėjo P. Poplka ir J. Zokas. Šventė užbaigta vaišėmis ir šokiais. Ją aprašė vasario 20 d. laidoje dienraštis “Derby Evening Telegraph”. Vasario 16 d. Derby lietuviai išlele Lietuvos trispalvę prie šio miesto savivaldybės rūmų.

Lenkija

LIETUVIŠKŲ AUDINIŲ PARODA 1977 m. liepos 15 — rugsėjo 1 d.d. įvyko Seimų miesto ir valstėliaus kultūros namuose. Dalyvavo šešios audejės: Veronika Dapkevičienė iš Zagary, Marytė Grigutytė iš Zvikeilų, Janina Griškevičienė ir Bronė Marcinkevičienė iš Klevo, Katrė Keizienė iš Slynakiemio, Anelė Jančiulienė iš Bernznikų. Paroda susilaukė apie 2.000 lankytojų. Vertintojų komisija I premiją paskyrė M. Grigutytei — jauniausiai dalyvei, II — V. Dapkevičienei, III — jos dukrai A. Jančiulienei.

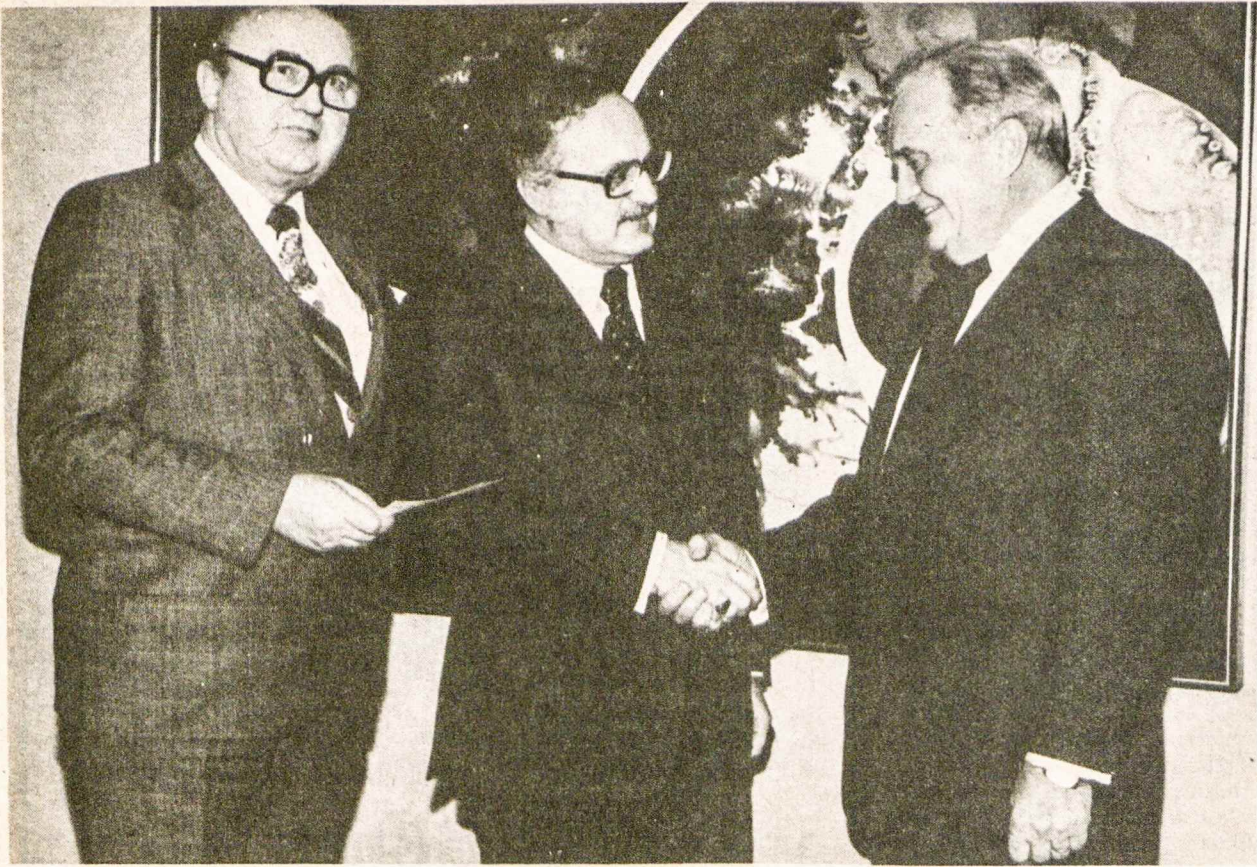
PUNSKO LIETUVIŲ KULTūros NAMU moterų oktetas, vadovaujamas Jono Vainos, pirmomis 1977 m. spalio dienomis aplankė Vroclavo lietuvių, kuriuos jungia Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos ratelis su pirm. Vytautu Markavičium. Šia proga buvo paminėtas LKV Draugijos dvidesimtmetis. Su jos nuveiktais darbais supažindino K. Dapkevičiūtę. Koncertinę programą atliko punskiečių moterų oktetas ir Vroclavo “Vilnelės” šokėjai, vadovaujami Antano Zukauskas.

Šveicarija

JOANOS STASIULIENĖS vadovaujama tautinių šokių grupė, kurioje šoka šveicarų jaunimas, atliko programą naujajame Ciuricho miesto Gerlikono kvartale. Porai šimtų salėje susirinkusių šveicarų jį pašoko keliolika mūsų tautinių šokių, kuriuos paaiškino vadovė J. Stasiulienė, o duomenų apie lietuvių kalbą bei kultūrą pateikė jauna šokėja Urula Sigg, šveicarė ponė, vietinė šveicarų tarne. Žiūrovus žavėjo ne tik šokiai, bet ir gražūs tautiniai drabužiai.

Vokietija

VASARIO 16 ŠEŠIASDESIMTMEČI Rastatto lietuviai paminėjo vasario 18 d. kun. A. Bernatonio atnaštomis Mišiomis. Po pamaldų visus minėtinio dalyvių pasveikino VLB Rastatto apylinkės pirm. P. Gustainis, o Vasario 16 tema kalbėjo kun. A. Bernatonis. Keletą dainų padainavo vyrų grupė, vadovaujama F. Andriejauskio. Maironio eileraščius deklamavo Vasario 16 gimnazijos mokinės D. Krivaitė ir K. Langytė, susilaukdamos ir vietinių deklamatorių — R. Gustainytės, E. Gustainienės, A. Sergejaus tautos. Programą užbaigta daina “Lietuva brangi”. Po oficialiosios dalies pasivažiinta lietuviškais patiekalais ir pasižokė.

Federacinė Kanados valdžia per savo ministerį daugiakultūriams reikalams skiria lėšų etninių grupių švietimui. Pirmoji pašalpa Ontario provincijoje paskirti mokytojai, visuomenininkai ir kelių vadovėlių autoriui A. RINKO-NUI, kuris rašo kalbos vadovėlių lietuviams vaikams, gimnazijų mokiniams ir suaugusiems, nebe mokantiems lietuviškai. Nuotraukoje — federacinio parlamento narys dr. S. HAIDASZ sveikina autorių, Kanados LB pirm. J. R. SIMANAVICIUS laiko čekį, kuris yra gautas per KLB krašto valdybą

Šeštoji knyga "Dainos ir sapnai"

Pasikalbėjimas su poetu STASIU SANTVARU, paskelbusiu naują savo lyrikos knygą

A. VAICIULAITIS

Pietinėje Bostono dalyje E. Trečioji gatvė (E. 3 St.), kaip ir eilė kitų tenai, atsiveria į jūrą. Tai Atlanto įlanka, kurią vietiniai žmonės vadina baseinu. Vieškeliai ir tiltai gali jį apeiti per valandą laiko, žiūrėdamas ir zuvėdras ir narus.

Paskutinis anoj Trečiojo gatvės namiukas, po kairei, įeigu tu žvelgtum į jūrą, stovi prisiglaudęs prie trijų augstų trobos, kurią valdo buvęs policininkas. O prie to naujo, švariai apkuopto namelio aną žvarbią dieną atspariai raudonavo dvi rožės, nepasiduodamus staigiam spėjui. Jos buvo tartum simbolis lygiai atsparių šio namelio dviejų gyventojų.

Zinokite, kad Bostonui niekad nestigo l i e t u v i š k o rašto žmonių. Kadaise ten eiles rašė Jonas Jonila, Jonas Kmitas, vėliau, jau po šio karo, — Faustas Kirša, Bernardas Brazdžionis, Petras Pilka, Pranas Lemberas ir kiti.

Bet niekados ten nepasitaikė, kad tokio nedidelį erdvę — po kuklaus namelio stogu, — būtų sutilpę tiek lyrikos: ten gyvena net du poetai. Užpakaliname namelio bute, toliau nuo jūros, išikūres mūsų satyros klasikas Antanas Gustaitis, o tiesiai į Atlanto vandenyną žiūri Stasio Santvaro langai. Abu jie pernai šventė savo amžiaus suaktyvėjimą. Tačiau neatrodė, kad metai būtų juodu pristabę. Antanas Gustaitis, šalia kasdienio savo tritso, pernai buvo tarp tų poetų, kurie daugiausia važinėjo su savo skaitymais. Net ir Bendruomenė neišsivertė be jo dalyvavimo, minėdama savo suaktyvėjimą. Turbūt lietuviams nesiliauja galvoje, kad satyra pliekia mano kaimyno nedorybes, o neliečia paties manęs, — todėl be didelio sąžinės sukrėtimo mielai klausomės Antano Gustaičio rykštės kitiems.

O Stasys Santvaras, poetas, dramaturgas, operos solistas, libretų kūrėjas ir vertėjas, straipsnių autorius, paskaitininkas, veikėjas, savo amžiaus suaktyvėjimą paženklinė, kaip pridera gaivios ir neramos sielos lyrikui, paskelbdamas naują, šestą savo eilėraščių knygą, kurią Bostone atmušė Lietuvių Enciklopedijos leidykla — kitaip tariant, Juozas Kapočius. To rinkinio eilėraščių parašyti 1947-1967 m. laikotarpįje. Iš spaudos patiriame, kad autorius ruošiasi išleisti dar kitą — rubajutų knygą.

Ta pati spauda — Bostono savaitraštis "Keleivis" — viename straipsnyje, dar prieš "Dainų ir sapnų" pasirodymą, atskleidė dabartinio veikalo pagrindinę stygą: tai "seniai brandintos erotikos" eilių knyga.

Tad pirmas klausimas, kone užsipuolimas, mūsų poetui ir buvo apie pagrindinę knygos temą.

— Mielas Stasy, jau sulaukėte širmo, garbingo plauko, vienoje vietoje net primenate moterį pagraudinimus jums ("Moterys sako man: "Sensti, Stasy", p. 38), tad kaip čia su ta lyrine erotika? Psichologiškai žiūrint:

ar jau toks būdas, ar tas Goethės amžinasis moteriškumas, kuris nesiliauja traukęs mus? Knygoje esama gana tikroviškų vietų, tad pastarasis aiškinimas gal būtų ir nepakeliamas? Ką jūs pats pasakytumėte?

— Turbūt kiekvienas turim vienokį ar kitokį idealą, taigi ir moters idealą. Pavasario ir net rudensįnanciom dienom artimi draugai mane vadindavo "kovotoju dėl teisybės" (žinoma, su kandžia šypsena dantyse), nes, atsidūręs vyrų būry, nemėgau vyriškų "išpažinčių", pasigyrimo ir cinizmo. Ir dabar, kai pasikaitau apie įžilią peršamą "laisvą meilę" ir "seksu revoliuciją", kai net grožinė literatūroje randu ar teatro scenoje pamatau begėdiško pavidalo apsiuoginimą, jaučiuosi, lyg sielen kažkas man būtų įpylęs dumblo kaušą. Visa tai, kaip net nenorom vaidenasi, yra įvairių jėgų, gal savo tarpe ir priešingų jėgų, suorganizuota akcija baltajam žmogui ir jo krikščioniškajai kultūrai bei etikai, jo patriotizmui ir kitom žmogiškom vertybėm sunaikinti (atsseit, nuo naujaisių madų menuose esu pasibaisėtinai atsilikęs!). Ir visų pirma — Amerikoje tas vertybės sunaikinti! Deja, toj "veikloj" aktyviai dalyvauja ir nemenki būriai dailių baltųjų moterų! Tyriausi žmogaus jausmai, tie sunkiai surandami deimantai, paverčiami į pigius pasimaguriavimus smuklėse, viešbučiuose ir net ištaiginguose salonuose. Gal dėl viso to... "maža, maža man skautumo mėlyno dangaus"...

"Dainose ir sapnuose", kaip man regis, po keletą posmų yra ir jaunystės atsiminimų (juos buvo labai sunku atkurti, nes mintį drumstė šių dienų pamėklės), ir neišsildžiusių svajonių, ir gailescio, kad idealai gan dažnai susprogsta, kaip vandens purslai, berods, yra ir Jūsų pamintė Goethės "das ewig Weibliche", kuris be atvangos mus žavi ir vilioja.

— Anksčiau kalbėjote, kad nevisi šio pobūdžio eilėraščių sutilpo į "Dainas ir sapnus". Kuo remiamiesi darėte atranką, — ar atmetėte tik silpnus, o gal — perdrasius?

— Atranką nulėmė, įeigu taip galima sakyti, darbo klostuvai. Liko silpnokų posmų ir atskirų eilėraščių, kuriuos reikėtų gerokai taisyti ar iš naujo rašyti. Liko temų, poetinių įvaizdžių ir eilėdaros techninių pasikartojimų. Gal būtų ir "drąsumo", kurių gali vieną ar kitą jautrią širdį užrūstinti. Pvz. pluoštas eilėraščių iš "amžinojo moteriškumo" ir "Dainas ir sapnus" nepateko, nes tame cikle yra gal truputį perdaug atvirumo, liudiesio ir apsvilimo. Manau, kad, bent tuo tarpu, bus gana ir to, kas yra atspausdinta "Dainų ir sapnų" rinkinyje.

— Kuo skiriasi dabartinės jūsų knygos dvasia nuo ankstesnių tokių pat temos jūsų eilėraščių, sakysime, sukurtų kokiais nors 1927 metais — žalioje jaunystėje?

— Skiriasi turbūt tikroviškesniu gyvenimo ir jo reiškinų suvokimu. Siek tiek ilgiau gyvendamas, žmogus pradėdai traukti geriau pažinti žmones ir

jų aistras, įsijūri į juose tūnančią gėrį ir blogį, taurumą ir silpnybę, dorumą ir veidmainystę, atseit, susikrauni asmeniškių išgyvenimų ir patyrimų lobį. Žaliam pavasari erotika manęs nemagnetizavo; įeigu ką nors tom temom rašiau, kad ir "Giesmės apie saulę ir sielą", nepažėgiau pabėgti nuo mūsų liadies dainų tradicijos — slėpiausi po vienokių ar kitokių simbolių. Ilgainiui pamačiau, kad žmogaus erotinių ir meilės išgyvenimų tematika yra didžiai gili, slėpininga ir neišsamiama okeano gėlmė. Mano "Dainos ir sapnai" ir yra tikrai keli tos gėlmės lašai.

— Didelę savo gyvenimo dalį skyrėte muzikai ir dainai. Tai gi: kaip muzikinis elmentas atsiliepa šioje knygoje — posmų melodijoje ir eilėraščių struktūroje?

— "Zvejuose" ir Gerulių pokalbį esu įpykęs tokią mintį: "...muzika kai kuriam laikui žmogaus būdą pakeičia"... Ar muzika mano būdą pakeitė, labai sunku man būtų į tokį painų klausimą atsakyti, bet mano literatūrinis darbus muzika tikrai įtaigojo. Visada man rūpėjo, gal net skaudžiai rūpėjo, ir muzikinė eilėraščio struktūra, ir ne tik išorinė, bet ir vidinė eilėraščio melodija, ir skambių bei muzikinių žodžių įiešiojimai, ir netgi atskiros posakio, atskiros poetinio įvaizdžio muzikinė melodija. Kiek tom savo "kančiom" naujo ir gero aš įnešiau ir lietuvių eilėdarą, ir poetinės mūsų kalbos sumuzikinimą, savaim suprantama, tai nėra mano atsakymo barai. Čia tik tiek galiu pasakyti, kad artimesnės pažintis su muzika man buvo ir dar vis tebėra palaiminga lemties dovana.

— Ar manytumėt, kad muzika įtakojė ir kitų lietuvių poetų kūrybą?

— Teisybė, muzikos menas ne man vienam darė įtaką. Kiek mano pažinimas siekia, aš regiu, kad jau susidarytų gan gausus būrelis lietuvių poetų, kurie rašė sonatas, simfonijas, fūgas, tokatas... Ir tai yra labai įdomu, tikrai vertinga! Įeigu atsiarstų literatūros ir muzikos žinovai ar kritikai, kurie pamėgintų patyrinti ir panagrinėti klausimą, kokio pobūdžio, kokio giminingumo ir ką bendro lietuvių poetų kūriniai turi su klasišinėm muzikos formom ir tų formų turiniu, mano išmanymu, tai būtų nemenko svorio mokslinė studija, galinti atskleisti dviejų seserų meninius siekius ir giminybę.

(Bus daugiau)

Atsiųsta paminėti

NAUJOJI VILTIS. Politikos ir kultūros žurnalas, 1977 m. 10 nr. Leidėjai: Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacija Neo-Lithuania ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga. Šio numerio redaktorius — Aleksas Laikūnas. Administracija: 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Numerio kaina — \$4.

Petras Stravinskis, IR SVIEA IR TIESA. Raštai ir Credo. Prima knyga. Išleido Valerijonas Šimkus. Spaudė M. Morkūno spaustuė. Čikaga 1978 m., 214 psl.

A. Klajūnas, REKVUIEM. Filsofiniai-poetiniai atsiminimai. Rankraščio teisėmis išleista 100 egz. Ha-

Lietuvos šventojo belaukiant

IGN. URBONAS

Ką tik iš spaudos išėjo mūsų žinomo rašytojo kun. prof. Stasio Ylos išsami arkiv. Jurgio Matulaičio monografija. Ši monografija bus bene pirmoji tokio masto, su giliu psichologiniu žvilgsniu pristatanti Jurgį Matulaitį kaip žmogų, didžią asmenybę ir modernų šventąjį.

Asmenybė

Tautų istorijoje pastebime, kad tam tikrais momentais, gal net šimtmečiais, iškyla tautoje didžiųjų asmenybių, genialių talentų. Taip ir mūsų tautoje XIX š. pabaigoje ir XX pradžioje iškilo didelių asmenybių įvairošės tautos gyvenimo srityse: Valančius, Basanavičius, Matulaitis, Kudirka, Baranauskas, Ciurlionis, Maironis, Krėvė, Vydušas, Jablonskis, Vaižgantas.

Jurgis Matulaitis prašvinta lyg šviesi dvasinė žvaigždė lietuvių tautoje, kurios šviesa prasiveržia toli už Lietuvos ribų. Pirmą kartą Lietuvos istorijoje lietuvių tapo Romos popiežiaus asmeniniu, gerbiama ir artimu bičiuliu. Kaip jį Pijus XI yra pasakęs: "Matulaitis yra mano bičiulis, ir bičiulystė su juo man teikia garbę". Popiežius pats savo ranka rašydavo jam ir laiškus. Gal tik Matulaičio masto asmenybė galėjo atlikti lietuvių tautai ir Bažnyčiai tokius komplikuotus ir tautiškai jautrius uždavinius, būtent, Lietuvos bažnytinės provincijos įsteigimą, Lietuvos konkordato paruošimą ir Vilniaus arkivyskupijos valdymą. Kas Lietuvai Vasario 16 aktas, tas Lietuvos Bažnyčiai nepriklausomos bažn. provincijos įsteigimas. O Vilniaus vyskupų, tuo metu ir tose sąlygose, joks kitas lietuvis nebūtų galėjęs išbūti daugiau kaip porą mėnesių. Matulaitis išbuvo septynerius metus. Lenkai, kurie jį skundė popiežiumi, prašydami atleisti iš Vilniaus vyskupo pareigų, privičia pabrėždavo, kad prieš jį kaip kunigą ir asmenį nieko neturi. Net Lenkijos vyriausybė dejuo, kad Matulaitis yra perklini asmenybė ir dėlto sunku jį pašalinti iš Vilniaus. Siūlė jį perkelti į Krokuvą.

Kun. Yla savo knygoje ir šią asmenybę žvelgia giliau ir ją nagrinėja įvairiais atžvilgiais. Šiaip mes esame girdėję tuos, kurie kada nors Matulaitį buvo sutikę, kalbant — kažkas nepaprasto, kažkokios meilės, gerumo ir išminties šiluma iš jo dvelkusi... Tą patį man yra pasakojęs ir prof. Viktoras Biržiška, kartą sutikęs Matulaitį savo brolio Mykolo bute Vilniuje. Bet jie vis nežinodavo kaip visa tai paaiškinti, pasakyti žodžiais. Kun. Yla šią asmenybę paaiškina, atskleidžia, ją "perskrodžia" ir pagaliau prieina prie tos asmenybės kilnumo šaltinio — jos šventumo. Šventumas yra tas šaltinis ir jėga, iš kurio ta asmenybė taip gražiai sklaidėsi į visas gyvenimo sritis.

Veiklos aplinka

Kun. Yla šioje monografijoje ne tik padaro Jurgio Matulaičio

šventą asmenybę, bet ir detalai duoda pilną vaizdą — politinės, kultūrinės ir socialinės aplinkos, kurioje jis turėjo gyventi ir dirbti.

Lietuva tik kilo nepriklausomam gyvenimui, Vilnius ėjo iš rankų į rankas. Matulaitis rašė prof. Pr. Būčiui: "Nerą dvejų metų, o aš jau šeštą valdžią turiu Vilniuje". Pagaliau Vilnius okupuojamas lenkų. Šie dabar nukreipė savo jėgas prieš lietuvių ir, žinoma, vyskupą kaip lietuvių. Prasidėjo žymesnių lietuvių naikinimo banga, kuri pasiekė net šiaurės demarkacijos linijos. Vieno tokio įvykio liudininku teko būti ir čia rašančiam. Tai kun. dr. Juozas Bakšio, Merkinės progimnazijos direktoriaus, nužudymas, kurį įvykdė atvykę iš Lenkijos agentai. Vienas jų 1941 m. prie Červenės miške, po ten garsio šaudymo egzekucijų, prisipažino nužudęs kun. Bakšį ten pat esantiem broliam kunigam Petraičiam.

Likvidavę daugelį lietuvių, lenkai pasiryžo pašalinti iš Vilniaus ir vysk. Matulaitį. Kun. Yla smulkiai aprašo visas tas politines ir "dvasines" intrigas prieš vyskupą. Reikėjo tikrai didelės išminties, didelio takto, didelės artimo meilės ir didelės kankinio kantrybės šiam vyskupo soste išsilaikyti ir vyskupo pareigas eiti. Vysk. Matulaičio Vilniaus gyvenimo kelias — tai visų kankinių ir šventųjų kelias.

Šventumo garsas

Knygos pabaigoje autorius iškelia šventumo garsą apie arkiv. Jurgį, garsą, kuris turėtų išsiskleisti į šventojo garbę altoriuje. Autorius su pagrindu ir su tautiniu bei religiniu užsidegimu apeliuoja į lietuvių sąžinę, kad savo maldomis ir savo veikla jungtųsi į didelį sąjudį — žygi laimėti lietuvių tautai šventąjį arkiv. Jurgio asmenybę. Rūpintojų, kryžių ir kankinių lietuvių tauta tos garbės seniai jau verta!...

Mūsų gi kiekvieno, kaip lietuvių ir krikščionies, pareiga ne tik šią knygą perskaityti, bet ir išgirsti autoriaus balsą — istorinį kreipimąsi į visą lietuvių tautą. Religijos lietuvių tautos garbė reikalauja šventojo!

Autorius savo knygą šią pareigą puikiai atliko ir lietuviško darželio gėlėmis pabarstė taką, lietuvių tautai šventojo belaukiant.

Knyga parašyta sklandžiu, lengvu stiliumi. Pradėjus skaityti, sunku nuo jos atsitraukti. Tik gal kaikas nepatiks Matulaičio nuotrauka knygos viršelyje, kitur, pvz. 165-66 psl., o kiek suardyta istorinė raida — iš 1919 m. grįžtama į 1918 metus. Yra ir kelios korektūrinės klaidelės, bet visa tai yra smulkmenos.

Stasys Yla, JURGIS MATULAITIS. Asmenybės apybraiža. Viršelis — N. Vedegytės-Palubinskienės. Išleido ir spaudė Nek. Pr. M. Seserys, Putnam, Conn., 1977, 378 psl.

Poetas STASYS SANTVARAS, išleidęs lyrikos knygą "Dainos ir sapnai"

milton, Ont., 1978 m., 119 psl. Platintojų nurodomas "Sietynas", P.O. Box 1046, Hamilton, Ont. Canada.

Stasys Yla, JURGIS MATULAITIS, asmenybės apybraiža. Viršelis — N. Vedegytės-Palubinskienės. Išleido ir spausdino N. Pr. Marijos seserys. Putnam, Conn. 1977 m. 383 psl.

JAV Lietuvių Bendruomenės Sveikimo Tarybos LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ PROGRAMA. Chicago 1977, 88 psl.

JOURNAL OF BALTOIC STUDIES VIII/3, 1977. Trimėnesinis, AABS žurnalas. Metinė prenumerata — \$20. Adresas: AABS, 366-86th St., Brooklyn, N.Y. 11209, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

RELIGINIŲ KONCERTŲ GAVENIOS PROGA Čikagos Jaunimo Centre surengė šios institucijos vadovė ir styginis lietuvių ansamblis, vadovaujamas muz. F. Strolios. Ansamblių sudaro: P. Matukas, P. Dūda, V. Kazlauskaitė, M. Madson, P. Naučas, R. Pakštaitė, dr. L. Ragas, J. Remys, E. Sakadolskienė, D. Brazdžionaitė, B. Pakštas, R. Markelytė, V. Slivinskaitė, H. DeMara. Koncertas buvo pradedtas J. Naujailio "Svajone". Pirmojoje dalyje skambėjo Bacho, Vivaldi, Rossini, Sopagos, paties Strolios kūriniai. Atlikėjų eiles papildė sol. P. Ragienė. Antroji dalis buvo skirta T. Dubois kantatai "Septyni paskutiniai Kristaus žodžiai". Atlikėjų susidarė gausus būrys: solistai P. Ragienė, M. McMahon, G. Schmidt, jungtinis choras, sudarytas iš Lietuvos vyčių, Nekalto Prasidėjimo parapijos chorų, studentų "Vaivos" ir "Audros" grupių, vargonininkas A. Kaminskas, instrumentalistai M. Reilly, M. Meyer, J. Stauton ir A. Billm. Plačiame ekrane buvo rodomos skaidrės, parinktos kun. A. Tamošaičio. Pagrindinis šio koncerto nuopelnas tenka muz. F. Stroliai, Nekalto Prasidėjimo parapijos vargonininkui, kuris jau daug metų vadovauja Lietuvos vyčių chorui, dirba su jaunimo "Audros" choru ir vokaliniu studentų ansambliu "Vaiva". Be to, jis dėsto muziką augstnesniojo lituanistinės Čikagos mokykloje, lituanistinės Dariaus-Girėno ir Brighton Parko mokyklose.

JULIJOS ZDANINIENES SIVUENŲ PAVEIKSLŲ paroda Čikagos Jaunimo Centre surengė Lietuvos Duktūr Draugija vasario 10-12 d.d. Lankytojų susilaukta apie 500, parodoje geras trečdalis parodos rodinio. Šia neįprasta meno šaka J. Zdanienė, velionies m. Jono Zdanianus našlė, susidomėjo prieš dešimt metų, kai buvo paversta dėl širdies sutrikimo pasitraukti iš medicinos sesers pareigų. Su savo vyrų persikėlusi į Hot Springs, Ark., įsijungė į vietinį menininkų eiles ir 1975 m. jų grupinėje parodoje laimėjo augščiausią žymenį — "Mėlynąjį kaspiną" už originalų savo paveikslų spalvų žaismingumą. Pirmoji individuali J. Zdanienės kūrinių paroda Čikagoje buvo surengta 1975 m.

JUOZAS KAPOČIUS žada išleisti "Lietuvių Enciklopedijos" ir "Encyclopedia Lituanica" pabaigtųjų leidinių, kurio medžiaga bus skirta mūsų kultūros istorijai. Lietuviškoji enciklopedija buvo užbaigta 1969 m., o angliškąja užbaigis jos paskutinis tomas ši vasara. Kviečiami atsiliepti šių dviejų enciklopedijų skaitytojais. Jų pasisakymai, skirti baigiamajam leidiniui, turi būti trumpi, konkretūs, dalykiški. Ypač laukiamo mokslomeno, spaudos darbuotojų ir visuomenininkų atsiliepimų, žodžių, visų, kurie naudojasi enciklopedijom ir apie jas turi susidarę savo nuomonę. Atsiliepti kviečiama iki š.m. balandžio 30 d. šiuo adresu: Juozas Kapočius, 395 W. Broadway, P.O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA.

TAUTINIŲ SOKIŲ INSTITUTO suvažiavimas įvyksta balandžio 8 d. Čikagoje Tautiniuose Namuose. Į suvažiavimą kviečiami visi tautinių šokių grupių vadovai ir mokytojai. Suvažiavimo tikslas — pasitarti įvairiais tautinių šokių grupių reikalais, mokytojų kursų organizavimu, padidinti sekanties tautinių šokių šventės planus ir kartu išrinkti naują Tautinių Šokių Instituto valovybę. Dabartinę valdybą sudaro: J. Matulaitienė, G. Breichmanienė, G. Gobiene, V. Stankuvienė, M. Chainauskas. Labai svarbu, kad į šį suvažiavimą kiekviena tautinių šokių grupė nusiųstų bent po vieną atstovą, nes reikalai, kurie bus sprendžiami, yra visiems bendri ir aktualūs.

LITUUVISKAS KAMBARYS valtybiniame Wayne universitete Detroito iškilmingai buvo atidarytas vasario 16 d., švenčiant 60-tąją Vasario 16 sukaktį. Juostelė perkirpo vysk. V. Brizgys, etninių kambarių organizatorė K. Gribbs, mokomojo personalo vadovas dr. G. Hainicke, atstovavęs rektorui G. E. Gullenui. Jam buvo įteiktas St. Butkaus šaulių kuopos pilm. V. Tamošio iš Lietuvos gautas simbolinis raktas. Kambari pašventino vysk. V. Brizgys. Jame gabar bus skaitomos paskaitos universitet studentams, kuriem Lietuva bei jos garbinga istorija primins pagal architektų Jono ir Rimo Mulokų projektą sukurto dekoracijos. Kambario įrengimu pasirūpino specialus komitetas, vadovaujamas pirm. inž. J. Mikailos. Komiteto darbas dar nėra užbaigtas, nes surinkti lėšų nepakako. Be to, trūksta baldų, kurie taip pat bus pagaminti pagal architektų J. ir R. Mulokų — tėvo ir sūnaus projektą. Tebėra nepapuošta pietinė kambario siena, kuriai numatomi Lietuvos prezidentų ar didžiųjų kunigaikščių portretai. Kambario atidarymo proga lietuviams sveikino etninių kambarių organizatorė K. Gribbs, rektorius vardu — dr. G. Hainicke, baltiečių centro vadovas Kento universitete dr. J. Cadzow, latvių ir estų vardu — Baltiečių Komiteto pirm. R. Trala, estas. Programą atliko E. Stankevičiūtės — Holmes vadovaujama tautinių šokių grupė "Neris" iš Ontario Windsor, Detroito St. Butkaus šaulių kuopos kanklininkės su vadove D. Petrovniene.

VILNIAUS KOMPOZITORIŲ NAMUOSE A. Vainiūnaitė ir A. Vasiūnas pirmą kartą atliko naują J. Juzeliūno kūrinių — "Sonata smuikui ir violončelei". Su kitais naujaisiais kūrinių supažindino J. Domarko diriguojamo simfoninio Vilniaus filharmonijos orkestro įrašai. Juose buvo trys simfonijos — J. Juzepaičio "Zodiakas", J. Bašinsko "Buvimas" ir A. Rekašiaus "Saulės rėginiai".

LITUUVOS ARCHITEKTŲ SĄJUNGOS valdyba savo posėdyje Vilniuje svarstė tema "Architektūros mokslo darbai ir jų poveikis architektūrinei praktikai respublikoje". Prancšimus apie mokslinius tyrimėjimus padarė: Vilniaus inžinerinio statybos instituto profesoriai A. Špelksis ir K. Šešelgis, Vilniaus dailės instituto prof. V. Mikėčianis, Lietuvos statybos ir architektūros instituto skyrių vadovai — A. Miškinis, A. Lamauskas, V. Stauskas, A. Jankevičienė ir J. Baršauskas. Juos apibendrinio valdybos pirm. A. Rastika.

AUGSTATIJOS FOLKLORUI atstovauja vilniečių ansamblis "Sadauja". E. Meškuotienės iniciatyva įsteigtas prieš septynerius metus Vilniaus elektrografijos mokslo tyrimo institute. Augstaitiškų dainų skrynja šiam ansambliui atidarė E. Meškuotienės motina E. Kuzavičienė, o drabužius pagal autentiškus pavaldžius sukūrė dailininkės E. Purienė ir R. Sipavičiūtė. "Sadaujai" vadovauja M. K. Ciurlionio meno mokyklos dėstytojas K. Kalibatas. Veiklos laikotarpįje paruoštos septynios programos, 120 kartų koncertuota įvairiose Lietuvos vietovėse, gastroliuota Minske, Jerevane, Talline, Baku ir Maskvoje. Šiuo metu "Sadauja" ruošia jau atstuntą koncertinę programą. Ansamblio branduolį sudaro veteranai A. Kubilius, G. Valuėvičienė, A. Kaminskas, talkinami įvairių kartų atstovų. Į savo programas "Sadauja" įtraukia autentiškas liaudies dainas, žaidimus ir tautosaką.

RESPUBLIKINĖJE VILNIAUS BIBLIOTEKOJE buvo paminėtas šimtas estu klasiko A. Hanseno Tamsarės gimtadienis. Jo kūrybinį palikimą sudaro nemažas skaicių apsakymų, apysakų, romanų ir keletas pjesių. Vilniaus dramos teatre premjeros yra susilaukusios pjesės "Karaliui šalta". Lietuvos leidyklos yra išleidusios A. Tamsarės romanus "Kerbojos šeimininkas", "Naujasis Vanapaganas", pirmąjį "Tiesos ir teisingumo" tomas. Šis epopėjinio pobūdžio romanas turi penkis tomus. Apie A. Tamsarės gyvenimą bei kūrybą vilniečiams surengtame minėjime kalbėjo akademikas K. Korsakas, o romanus analizavo filologijos kandidatas K. Nastaoka. Rašytojas J. Baltušis, dalyvavęs A. Tamsarės minėjime "Estonijos" teatre bei paminklo atidengime, dailiosi iš Estijos atsivežtasis išpuodė. Žodį tarę estų literatas ir vertėjas I. Vananurmas. Įtraukia iš romano "Naujasis Vanapaganas" skaitė Vilniaus jaunimo teatro aktorai V. Podolskaitė ir R. Butkevičius. Koncertinei daliai atstovavo estų kompozitorio dainos, atliktos sol. R. Tumalavičiūtės ir Vilniaus konservatorijos studento P. Urkasko su pianistės B. Svarcaitės palyda.

VILNIAUS TELEVIZIJĄ TRANSLIAVO kompoz. M. Petrauskui skirtą laidą "Ką mane gimtoji žemė", paruošta jai vadovavusio muzikologo V. Landbergio. Pirmąjį pusvalandį užlaidė M. Petrausko tėviškės bei su jo gyvenimu Vilniuje susijusių vietų vaizdai, P. Ručio, V. Uzdavinio, operos veterano A. So-deikos, architekto V. Zemkalnio atsiminimai, muzikologės J. Burakaitės pasakojimai. Ji daug laiko yra skyrusi M. Petrausko gyvenimo bei veiklos studijoms. Antrajame pusvalandįje skambėjo M. Petrausko dainos, kurias atliko solistai R. Tumalavičiūtė, B. Tamašauskas, P. Vaičekonio diriguojamas Vilniaus televizijos ir radijo choras. Akompanavo pianistė G. Ručytė.

VILNIAUS OPEROS TEATRE viešėjo pasaulinio pripažinimo susilaukęs bulgarų sopranas A. Tomovska-Sintova. Ji yra dainavusi Milano La Scala, Londono Covent Garden, Niujorko Metropolitan, H. von Karajano diriguojamose festivaluose Salzburg. Vilniuje viešnia iš Bulgarijos atliko pagrindinį Toscos vaidmenį to paties pavadinimo G. Puccini opere. Jos partneriu buvo latvis tenoras K. Zarinis.

LITUUVOS KINEMATOGRAFININKŲ SĄJUNGOS valdyba savo metines premijas kino kritikams paskyrė: I — S. Valiuliu, II — S. Maciūni, III — L. Lapinui.

ALYTAUS MIESTE BEI RAJONE su koncertais lankėsi grupė Vilniaus filharmonijos ir operos bei baleto atstovų. Vienas pagrindinių koncertų įvyko ūdrijos kugūras namuose, kur buvo pasirašyta sutartis, atidaranti visuomeninį Vilniaus filharmonijos skyrių. Čia koncertavo styginis Vilniaus kvartetas, Vilniaus televizijos ir radijo ansamblis "Armonika", operos solistai — V. Daunoras, G. Kaukaitė, R. Maciūtė, E. Žuravliova, J. Valuckas, R. Kasparinas, baleto solistai S. Masianova, R. Minderis, pianistas Ch. Potasinskas, literatūros kūrinius skaitė aktorai V. Kybartas ir J. Cepaitis.

VILNIAUS KOMPOZITORIŲ NAMUOSE A. Vainiūnaitė ir A. Vasiūnas pirmą kartą atliko naują J. Juzeliūno kūrinių — "Sonata smuikui ir violončelei". Su kitais naujaisiais kūrinių supažindino J. Domarko diriguojamo simfoninio Vilniaus filharmonijos orkestro įrašai. Juose buvo trys simfonijos — J. Juzepaičio "Zodiakas", J. Bašinsko "Buvimas" ir A. Rekašiaus "Saulės rėginiai".

LITUUVOS ARCHITEKTŲ SĄJUNGOS valdyba savo posėdyje Vilniuje svarstė tema "Architektūros mokslo darbai ir jų poveikis architektūrinei praktikai respublikoje". Prancšimus apie mokslinius tyrimėjimus padarė: Vilniaus inžinerinio statybos instituto profesoriai A. Špelksis ir K. Šešelgis, Vilniaus dailės instituto prof. V. Mikėčianis, Lietuvos statybos ir architektūros instituto skyrių vadovai — A. Miškinis, A. Lamauskas, V. Stauskas, A. Jankevičienė ir J. Baršauskas. Juos apibendrinio valdybos pirm. A. Rastika.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 14 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 8¼%
Antradieniais 10-3	pensijų ir namų s-tas 8½%
Trečadieniais uždaryta	taupomąsias s-tas 7%
Ketvirtadieniais 10-8	depozitų-čekių s-tas 6%
Penktadieniais 10-8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9-1	asmenines 9½%
Sekmadieniais 9.30-1	nekiln. turto 9¼%
	investicines 10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodama "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Pritęs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI
KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

KLAUSKITE MANE APIE: pajamų mokesčių atskaitas • pensijų planus • RRSP • registruotą pensijų planą • invalidumo pajamas • nuosavybės draudimą • šeimos apsaugą • studentų draudimo fondus mokslui eiti

THE CITADEL LIFE

365 Evans Ave. (arti Kipling), suite 104
Namai: 766-5857 • Raštinė: 255-5514

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

A & B ELECTRIC CO.

įveda elektrą į pramonės, prekybos pastatus ir gyvenamuosius namus

ALBINAS ARTČIKONIS GINTAS ARTČIKONIS

Miesto leidimas E-1079

Skambinti (collect)

Nemokamas įkainojimas

Tel. 1-936-4612

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varčius automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) FILTOS BROS

Toronto, Ont., M6R 1V5

Telefonai 533-8451, 533-8452

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požemini.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo" aparatus, lietuviškas plokšteles ir suvenyrus.

PROGRESS REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus: A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų žviesų (Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

SPORTAS

PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

Estella Izabel Klauga atvyksta į PLSZ Torontę. Argentinoje gimusi lietuvaitė pasižymėjo kaip pajėgi lengvaatletė, Argentinos pirmenybėse yra tapusi vicemestere. Jos mėgstamiausia rungtis yra jėties metimas ir geriausia pasekmė yra 41.70 m. Gimusi 1953 m. Estella yra fiziškai auklėjimo mokytoja ir kartu studijuja architektūrą.

Arlauskas, Australijoje pasižymėjęs šachmatininkas, kartu su keliais Australijos lietuvių šachmatininkais, atvyksta į PLSZ. Jis yra pasiekęs svarbių laimėjimų korespondenciniuose turnyruose.

Stasys Kuzmas PLD finansų telkimo komisijoje atstovauja PLSZ rengėjų komitetui.

Nakvynės sportininkams ir jauniui labai papigintomis kainomis parūpintos Toronto universiteto bendrabutyje. Be to, sportininkams ir jų svečiams užsakyta 300 kambarių "Holiday Inn" Dixon Rd. Nakvynių reikalais prašom kreiptis pas Kęstutį P. Budrevičių, 519 Dovercourt Rd., Toronto, Ont. M6H 2W3. Tel. 1-416-535-9755.

PL Dienų posėdyje kovo 18 d. Toronte dalyvavo PLB ir JAV L. Bendruomenių atstovai. Taip pat dalyvavo sporto veikėjas ir PLD finansinio vakaus organizatorius Aleksandras Vaskelis iš Niujorko. Pinigų rinkimo vaju JAV vyks balandžio 3 — birželio 15 d.d.

PLS Žaidynių rėmėjai: H. Lapas — \$1,000, Vilnius Stanaitis (Moonstone Ski Resort) \$1,000, M. Daliūnas — \$25. Žaidynių rengėjai visiems nuoširdžiai dėkoja. A. S.

SPORTAS LIETUVOJE

Lietuvos džiudo rinktinė R. Berlyne susitiko su R. Vokietijos "Dinamo" komanda, turinčia pajėgių šios srities atletų. Lietuvių ir vokiečių kova baigėsi lygiomis — 3:3. Remiantis taškais, laimėjimas užskaitytas Lietuvos rinktinėi.

Vilniaus "Žalgirio" baseine penkioliktą kartą varžėsi geriausi Lietuvos plaukikai dėl Vilniuje leidžiamo lenkų laikraščio "Czerwony Standard" taurės. Ją laimėjo vilniečiai, antrą vietą palikę klaidėdiesius. Kaunietis R. Bačiūnas, 100 m nugaru nuplaukęs per 1 min. 0.8 sek., pagerino Lietuvos rekordą, kurį prieš septynerius metus buvo pasiekęs V. Tiknius. Šiose varžybose pasiekė penki Lietuvos jaunių rekordai: vilnietis A. Jonikaitis 100 m nugaru nuplaukė per 1 min. 9.5 sek., 200 m — per 2 min. 30.8 sek., vilnietis R. Janauskas 400 m laisvu stiliumi — per 4 min. 21.3 sek., R. Anušis 200 m delfinu — per 2 min. 16.9 sek., klaidėdiesius S. Garkava 200 m kompleksiniu būdu — per 2 min. 33.4 sek.

Naująjį futbolą sezoną Vilniaus "Žalgiris", perkeltas į pirmąją lygą, pradėjo rungtynėmis su Grozno "Terek" Adleryje. "Terekas" pernykštėse pirmosios lygos varžybose yra užėmęs VII vietą. Pirmasis jo ir "Žalgirio" susitikimas baigėsi lygiomis — 0:0. "Žalgirio" komandoje, kurios vyr. treneris yra B. Zelkevičius žaidė: V. Jurkus, K. Gražulis, L. Latoža, A. Puodžiūnas, G. Paberžis, G. Žarkovas, S. Baranovas, J. Jurgelevičius, V. Kromanas, E. Riabovas, V. Dirmelkis, debutantai — V. Gedgaudas ir V. Kilius. Pastarasis tėra 18 metų amžiaus. Šia proga tenka priminti, kad pirmoji lyga yra vidurinė pakopa — geriausias futbol komandos žaidžia aukščiausioje lygoje. "Žalgirio" perėjimas iš antrosios į pirmąją lygą teikia vilčių, kad kada nors galbūt jam pavyks pasiekti ir aukščiausiąją lygą.

Sovietų Sąjungos bokso pirmenybėse Tbilisye bronzos medalius pusiunkiamė sėvyje laimėjo du Lietuvos atstovai — J. Pozniako treniruojamas Vilniaus pedagoginio instituto studentas A. Jančiūnas ir Kaukazo studijos gamyklos inž. N. Jerofejevas, kurio treneris yra J. Buksas. Tuo pačiu metu Ždanove vykusiose profsąjungų jaunimo bokso pirmenybėse sidabro medalį laimėjo Vilniaus elektromechanikos technikum moksleivis Vladas Bukauskas (54 kg).

Pabaltijo studentų slidinėjimo varžybas surengė Rygos politechnikos institutas savo bazėje Erglyje. Didžiąją Lietuvos rinktinės dalį sudarė Vilniaus pedagoginio instituto studentai. Moterų 5 km lenktynės laimėjo latvaitė J. Vitola (16:39,2). Vilnietė D. Talačkaite teko III vieta (17:38). Už ją greitesnė buvo II vietos laimėtoja estaitė P. Pal (17:42). Vyrų 15 km lenktynėse čempiono vardą išsikovojo estas P. Vardas, šį nuotolį įveikęs per 47 min. 43.2 sek. Antras buvo Lietuvos atstovas M. Steckas — 48 min. 4.8 sek. Moterų estafetė 3 x 5 km lietuvių turėjo tenktintis IV vieta. Vyrų 4 x 10 km estafetėje I vietą išsikovojo Lietuvos studentai — E. Pinkevičius, A. Rukšėnas, R. Puišys ir M. Steckas per 2 val. 5 min. 36.3 sek. Komandinių požiūriu varžybas su 518 taškų laimėjo Estijos studentai, II vietoje palikę Lietuvos studentus su 380 tšk., III — Latvijos su 360 tšk.

VYČIO ŽINIOS

Visuotinis klubo susirinkimas kovo 19 d. vienbalsiai nutarė buvusį

iškili Lietuvos lengvaatletę Vladą Bakūną už nuosirdumą ir nuopelnus klubui pakviesti į Vyčio garbės narius, kartu prisimenant prieš 40 metų jo pasiektus laimėjimus Tautinės Olimpiados metu Kaune. Artėjančios PLS 2-nės Toronte rengiamos Tautinės Olimpiados 40 metų sukaktį prisiminti.

Visuotiniame susirinkime išrinkta nauja valdyba: pirm. Juozas Balsys, sporto vadovas Andrius Klimas, sek. Margarita Zaleskienė, izd. Aldona Biškevičienė, turto globėjas Alfonsas Balnis. I revizijos komisiją išrinkti Herbertas Stepaits ir Leonas Radzevičius. Naujoji valdyba dėkoja už patikėtą pareigą, prašo visus klubo darbuotojus pasilikti esamose pareigose ir ruošti artėjančioms PLS Žaidynėms.

Vytis - Kovas 56:56. Kovo 19 d. draugiškas C klasių rungtynes nuspręsta užskaityti Kanados sporto apygardos pirmenybėms. Rungtynės, po atkaklios kovos, baigėsi lygiomis, nors pradžioje vedė Kovo krepšininkai. Vyčio žaidėjai: J. Karpis 5, P. Bubelis 8, E. Augaitis 17, A. Slapšys 4, J. Zenkevičius 14, A. Radzevičius 4, P. Tutlys, V. Grabauskas 2, A. Kišonas 2; Kovo — Kalvaitis 21, Saunoris 2, Virbickas, Liškauskas 16, Juodelė 17, Šiūlys, Stanaitis.

Stalo tenisas. Kovo 18-19 d.d. Londone įvyko svarbus stalo teniso turnyras, kuriame dalyvavo pajėgiausios Kanados žaidėjos. Moterų klasės varžybose įveikusi pajėgiausią varžovę Griją Nešukaitę laimėjo pirmą vietą. Pirmiausia įveikė pajėgią Montrealio stalo tenisininkę C. Fargo, po to pusbaigmyje laimėjo prieš senesnią iš gastrolijo Europoje sugrįžusią Birutę Plučaitę, o baiginiame žaidime įveikė G. Hsu. Palydėdama, kad Griją Hsu, prieš patėkdama į baig. žaidimą, nugalėjo dabartinę Kanados meistrę Marion Domonkos. Šie jaunosios Grijos laimėjimai teikia daug vilčių Nešukaitės susigrąžinti Kanados moterų stalo teniso meistrystę. Šalia šio laimėjimo, Griją dar laimėjo pirmas vietas mergaičių iki 17 m. klasėje ir vyrų C klasėje. A. S.

GOLFO ŽINIOS

Metinis Toronto Lietuvių Golfo Klubo susirinkimas įvyko š.m. kovo 17 d. Prisikėlimo par. muzikos studijoje. Dalyvavo per 20 narių. Pirmininkavo klubo pirm. S. Krašauskas, sekretoriavo J. Paukštienė. Pirmininkas savo pranešime kalbėjo apie ateinančią golfo sezoną ir S.A.F. ASS turnyrą š.m. birželio 30 — liepos 1 d.d. Nobleton Lake aikštyne. Varžybų vadovo P. Stausko pranešimą perskaitė vicepirm. A. Žaliauskas. Jame buvo siūloma modifikuoti taisykles, liečiančias išlyginamusius smūgius ir tarpusavio žaidynių schemą. Atostogaujančio izd. A. Klimo pranešimą skaite pirm. S. Krašauskas. Išde šiuo metu yra \$281.53. Iš tos sumos \$150 išduota golfo aikštynų savininkams kaip užstatas už būsimus turnyrus. Atskirų narių suaukoto \$187 paremti jaunesiems klubo nariams, kurie žaidė S.A.F. ASS turnyre Čikagoje. Išdinknas siūle pakelti nario mokesť, kad būtų galima apsieiti be aukų. Revizijos komisijos aktą perskaitė St. Kėkštas. Viskas rasta tvarkoje.

Nutarta pirmojo turnyro proga Hornby Towers balandžio 29 surengti vakariene, o S.A.F. ASS turnyro metu — banketą, kuriame būtų įteiktos dovanos laimėtojams. Pritarta visiems varžybų vadovo siūlymams. Nario mokesťis pakeltas: vyrams ir moteris — po \$15, jauniams — \$5. Įgaliota klubo valdyba paruošti statuto projektą.

Tenka džiaugtis, kad Toronto golfo žaidėjai susijungė į vieną stiprų klubą ir su naujomis įėjomis laukia ateinančio sezono. Padėka valdybai už rūpestį ir linkėjimai geros sėkmės naujame sezone. G.

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

"Ateities" konkursas

"Ateities" žurnalo konkursas jauniems kūrėjams yra tapęs kasmetine tradicija. 1976 m. apdovanoti 24 jaunuoliai 650 dol. vertės premijomis, o 1977 m. — 22 jaunuoliai 700 dol. Panašus konkursas skelbiamas ir šiemet.

Šis konkursas apima visą eilę sričių: 1. proza (novele, apsakymą, apysaką ir pan.), 2. poeziją, 3. straipsnį-rašinį, 4. veiklos (stovyklos, kursų, susirinkimo ir kt.) aprašymą, 5. veiklos fotografiją, 6. meno fotografiją ir 7. iliustraciją. Redakcija vertins visus 1977 m. rugsėjo 16 d. — 1978 m. rugsėjo 15 d. laikotarpįje "Ateičiai" atsiųstus kūrinius. Moksleiviams (iki 19 m. amžiaus) ir vyresniams jaunimui (19-30 m. amžiaus) premijos skiriamos atskirai: už pirmąją vietą — 50 dol.; už antją — "Ateities" 1 metų prenumerata.

Konkurso pinigines premijas reikia 700 dolerių. Galintieji labai prašomi tapti mecenatais. Premijos bus įteiktos "Ateities" vakare spalio 14 d. Čikagoje.

"Ateities" redakcijos adresai: AT-EITIS, c/o Kun. K. Trimakas, 850 DesPlaines Ave., Apt. 409, Forest Park, Ill. 60130, USA.

Skautų veikla

• Toronto skautininkai v.s. fil. Br. Kvikiro parodą "Kovojanči Lietuva" balandžio 2 d. veža į Londoną. Ją galima bus lankyti tarp 1-3 v.p.p. Siulovs Marijos parapijos salėje.

• LSS skaučių seserijos vadovių sąskrydis "Amžinasis pažadas" — balandžio 8-9 d.d. Toronte. Vedamoji mintis: auski, sese, plačią juostą. Tema: vadovė-darbininkė. Pradžia — balandžio 8, šeštadienį, 8.30 v.r. Prisikėlimo Parodų salėje. Pašnekesiai: "Darbininkei privalomos savybės" — v.s. H. Plaušnaitienė; "Vadovės bendravimas su aplinka" — v.s. I. Serelienė; "Praktiškas kūrybingumas" — ps. A. Miškinienė; "Darbo įrankiai — turtų skrynia" — v.s. kun. A. Saulaitis, SJ; "Tau, vadove, kasdieninė skautybė" — N. Kersnauskaitė; "Estetinis kūrybingumas pasirodymuose" — B. Nagienė; "Lietuvių kalba — tautinės gyvybės šaltinis" — v.s. I. Kerelienė; "Moteris visiems laikams" — v.s. I. Lukoševičienė. Vakaronėi vadovaus ps. R. Lukoševičiūtė. Sekmadienį — Mišios ir tarybos pirmininkės bei vyr. skautininkės laikas. Kviečiamos visos vadovės, vyr. skautės, gintarės, židnietės dalyvauti.

• Kovo 19 d. su paroda "Kovojanči Lietuva" skautininkai L. Kalinauskas, V. Sendžikas, V. Skrinškas ir C. Senkevičius lankėsi St. Catharines, kur parapijos salėje į buvo atidaryta 4 v. Susidomėjimas — didelis. Skautininkų P. Balso ir A. Setiko talka, klebono kun. J. Liaubos, OFM, globa ir dėmesys labai prisidėjo prie to įvykio pasisekimo. Ačiū jiems.

• Dr. J. Basanavičius minėjimo rengėjų komitetas, vad. v.s. V. Skrinško, kovo 21 d. posėdyje susumavo renginio rezultatus, kurie visais atžvilgiais yra geri. Konstatuota, kad tai įvyko ne vien organizatorių dėka. Už pasisekimą jie taria nuoširdų skautišką ačiū programos atlikėjams ir gausiai auditorijai.

• Sv. Velykų Prisikėlimas tebūna kiekvienos sesės, kiekvieno brolio širdies atvėrimas dar tikresnei artimo meilei kaip siekiamo tobulėjimo keldrois suaktyviniais 60-taisiais metais. C. S.

London, Ontario

(Atkelta iš 4-to psl.)

jam pasauliui kovoti už žmogaus teises Sov. Sąjungoje. Mums esą labai svarbu, kad kituose kraštuose žmogaus teisės nebūtų laužomos, tik tada Sov. Sąjunga bus priversta žmogaus teises pilnai respektuoti.

Lietuvius sveikino latvių atstovas I. Epneris, Ontario prov. parlamentaras Ron Van Horne savo ir Dave Peterson vardu ir Ontario liberalų partijos pirm. John Palmer.

Po oficialios dalies sekė meninė programa. Smuikininkai Mazurkevičiai sužavėjo visus savo profesionališkai ir preciziškai atliktais lietuvių ir lietuvių kompozitorių kūrinių.

Prie miesto savivaldybės viš vasario 16 d. savaitę buvo iškelta mūsų tautos trispalvė. Dalyvis

REAL ESTATE LTD.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonai: 536-2738 ir 536-2664

1611 BLOOR ST. WEST

PACIFIC-BLOOR, atskiras plytų namas, trijų aukštų; pilnai modernizuotas, dvi prausyklos, privatus įvažiavimas. Netoli Bloor ir High parko.

BLOOR-SHAVER, mūrinis vienaukštis, 3 miegamųjų su prijungtu garažu. Užbaigtas rūšys (baras). 50 pėdų priekis. Sklypas su vaismedžiais. Greitas perėjimas.

ALHAMBRA — ARTI LIETUVIŲ NAMŲ, atskiras plytų namas, 14 kambarių; 5 kambariai pirmame aukšte, plius 4 butai nuomoti, geros pajamos, geras butas savininkui, garažas. Įmokėti apie \$25,000.

BLOOR — RUNNYMEDE, gražus — modernus dvibutis su užbaigtu rūsiu, didelis sklypas 100' x 150'; du nauji garažai, privatus įėjimas į rūšį, labai tinka gydytojo kabinetui. Kaina — per \$200,000.

SKUBIAI

REIKALINGI NAMAI

PARDAVIMUI

VAKARAIŠ SKAMBINKITE Į NAMUS

S. Jokubaitis
537-2869A. Garbenis
489-1543

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
8¼% už 1 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
8½% už pensijų ir namų planą	
7% už taupymo s-tas	9¼% už mortgičius
6% už čekių s-tas (dep.)	
7½% speciali taup. sąsk.	

AKTYVAI virš 19 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

Louis Temporele — oficialus skulptorius —

Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapy paminklų akms ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakykus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume ne skubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnionių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454

Lietuviams daroma NUOLAIDA

Lietuviška maisto krautuvė

EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

• Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
• Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. • Visi automobilių mechanikai
• Taisymai. • Sniginės ir paprastos padangos, MIC

CANADA PENSION PLAN CHANGES.

Kaikam didesnės išmokos

Ištuoka arba panaikinimas

Kanados Pensijų Plano suma, uždirbta vyro ir žmonos santuokos metu, gali būti padalinta lygiomis dalimis tarp jų, jeigu santuoka baigiasi ištuoka arba panaikinimu po 1978 m. sausio 1 d. Tai užtikrina, kad abiejų sutuoktinių pastangomis sutelkta suma santuokos laikotarpyje gali būti lygiai padalinta abiem ištuokos atveju.

Atgalinės pensijų išmokos

Pensijos išmokos gali būti duodamos už praėjusį laiką iki 12 mėnesių tiems mokėtojams, kurie pasiekė 65 metus amžiaus, bet dar neturi 70 metų ir yra pasitraukę iš darbo.

Pomirtinės išmokos

Prašymai atgalinėms išmokoms gauti (t.y. iki 12 mėnesių) dabar gali būti paduoti mirusio asmens vardu tais atvejais, kai velionis mokėtojas turėjo teisę gauti išmokas, bet nespėjo kreiptis prieš mirtį. Tokiais atvejais šeimos arba įpėdiniai turės teisę gauti minėtas išmokas.

Panaikinti vaikų išmokų sumažinimai

Našlaičių ir invalidų mokėtojų vaikų išmokos nebėra mažinamos pentam ir sekantiem vaikam. Visi šeimos vaikai, nežiūrint jo dūmo, turi teisę gauti lygias išmokas.

Šie svarbūs Kanados Pensijų Plano pakeitimai įsigaliojo 1978 metų sausio 1 dieną

Jei kas neaišku, teiraukitės artimiausioje Kanados Pensijų Plano įstaigoje.

Health and Welfare Canada

Santé et Bien-être social Canada

Monique Bégin, Minister Monique Bégin, Ministre

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

traukiami teisminei atsakomybėn, remiantis valdžios paslaptis saugančio įstatymo pažeidimu. Vedamasis atkreipia R. Basfordo dėmesį į faktą, kad lygiai tokiu pačiu dokumentu apie sovietų žvalgybą Kanadoje pasinaudojo ir CTV televizijos tinklo programa "Operation Code Blue", transliuota penkioms savaitėms anksčiau už P. Worthingtono kovo 7 d. paskelbtą rašinį. Ši programa pasiekė visą Kanadą. Jos žiūrovų skaičius net negali lyginti su "The Toronto Sun" skaitytojų skaičiumi. "The Toronto Star" pirmajame puslapyje įsidėjo CTV televizijos ir P. Worthingtono rašinio ištrauką, rodančią tą patį šaltinį. Visi teigimai apie sovietų špionąžą yra tie patys, tik pateikti skirtingais sakiniiais. Vedamasis kelia klausimą, kodėl teismo susilaukė tik P. Worthingtonas su D. Creightonu, o nepalietas liko CTV televizijos tinklas, slapta dokumentą panaudojęs anksčiau už juos. Jeigu teisingumo min. R. Basfordas nepateiks logiško paaiškinimo, daug kam gali susidaryti įspūdis, kad P. Worthingtonui ir D. Creightonui keliama byla yra politinio pobūdžio. "The Toronto Star" dienraštis, laikuriu jo bendradarbių rašiniai ir ypač P. Worthingtono vedamieji pasižymi pastoviai aštria premjero P. E. Trudeau bei jo vyriausybės kritika. "The Toronto Star" vedamojo teigimu, valdžios paslaptis saugantis įstatymas jau apibūdina taip plačiai, kad juo galima nutildyti kiekvieną politinį kritiką. Vedamasis taipgi pabrėžia, kad dabartinė Kana-

dos vyriausybė vis dar nėra paruošusi informacijos laisvę užtikrinančio įstatymo su ja saugančiais paragrafais.

Kanados komunistų partijos kandidatė Arlene Bovingdon pernykščiuose provincinio parlamento rinkimuose savo kandidatūrai Sault Ste. Marie apylinkėse užsitikrino panaudojimo rėmėjų sąrašą su suklustotais parašais. Ontarijo teisme ji prisipažino kalta ir gavo sušpenduotą bausmę. Kompartijos Sault Ste. Marie skyrius dabar jai paskelbė beveik pusmečio pavėluotą perspėjimą už partijai žalingus veiksmus. Pasak šio skyriaus išdininio J. Syrotos, A. Bovingdon porą metų negaus jokio atsakingesnio posto kompartijoje. Tuo, atrodo, norima sudaryti įspūdį, kad kompartija, žūt būtinėmis priemonėmis besistengdama rinkėjams įpiršti savo kandidatus, nesivadovauja sukybėmis.

Karališkasis Kanados Legijonas lig šiol jungė tik karų dalyvius, kurių gretos vis labiau retėja. Pirmojo D. karo dalyviai jau baigia išmirti, o II D. karo sensta, nesulaukdami pakaitų dėl karų stokos. Federacinis parlamentas ir senatas patvirtino įstatų pakeitimą, kuris nariais leis tapti kariniuose ar pagalbinuose daliniuose tarnavusiems asmenims. KK Legijonas turi nemažai turto — savo skyrių sales, klubus, nuolatinį leidimą alkoholiniams gėrimams. Legijono įstatuose betgi paliekamas priesaiką primenantis nario pareiškimas: "Aš nesu komunistas, fašistas ar anarchistas".

tas, neremiu ir neremsiu jokios organizacijos, siekiančios jėga nuversti vyriausybę". Šis įsipareigojimas neleidė į legijono Bramalea skyrių įsijungti Britanijos kariuomenės veteranui W. Thompsonui, kuris yra Kanados kompartijos Bramptono srities vadovas. Protestuodamas prieš diskriminaciją, komunistu tapęs britų veteranas kreipėsi į Ontarijo žmogaus teisių komisiją, bet nieko nepesė. Jam buvo pareikšta, kad dabartinis žmogaus teisių kodeksas nedraudžia politiniais įsitikinimais paremtos diskriminacijos. Žmogaus teisių komisija Ontarijo vyriausybei yra rekomendavusi 97 kodekso pakeitimus, jų tarpe ir politinės diskriminacijos, bet jie tebėra nepatvirtinti.

Kanados kalėjimų problemas svarsto federacinio parlamento narių komisija. Jos posėdžiuose paaiškėjo, kad federacinės valdžios šioje esančiuose kalėjimuose yra 9.401 kalnys ir net 9.020 tarnautojų. Kiekvienam kalniniui tenka beveik po vieną tarnautoją. Tų tarnautojų 89% dirba kalėjimuose, 10% Otavoje, o 1% lanko tarnautojams skirtas mokyklas. Komisijai priklausantys liberalai ir konservatoriai pažėrė priekaištų RC MP policijos ir kalėjimų ministeriui J. J. Blaisui, buvusiam pašto ministeriui. Jų nuomone, kalėjimų jis neturėtų tvarkyti taip, kaip tvarkė pašta. Ligšioliniai jo pasiūlymai kalėjimų tarnautojų skaičių reguliuoti esą nepakankami.

Ontario universitetų studentai surengė demonstraciją prie parlamento rūmų Toronte, reikalaudami padidinti finansinę vyriausybės paramą augstosioms mokykloms. Numatytas paramos padidinimas 5,6% esąs nepakankamas dėl siaučiančios infliacijos. Studentai nuogastauja, kad universitetams teks sumažinti dėstytojų skaičių, apkarpyti bibliotekų paslaugas. Demonstracijoje dalyvavo apie 4.000 studentų, reikalavusių sutikimo su premjeru W. Davis. Pastarasis betgi nepasirodė. Žodį studentams tarė liberalų vadas S. Smithas ir naujasis NDP socialistų vadas M. Cassidy, pasmerkdamį nepakankamą vyriausybės dėmesį jaunimo darbams, finansinius varžtus universitetams.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE CO. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

Kultūros komisija praneša

Los Angeles mieste, JAV-se, adv. Z. Brinkienė yra suorganizavusi Algirdo Brazinsko moksliui remti komitetą, kuris kreipėsi į KLB krašto valdybą, prašydamas paremti A. Brazinską, siekiantį mokslo UCLA universitete.

Norintieji šį jaunuolį paremti aukas prašomi siųsti: KLB krašto valdybos kultūros komisijai, 241 Highbury Ave., London, Ont. N5Z 2W8.

KLB krašto valdybos kultūros komisija, nors dar nepilnos sudėties, yra paruošusi platų planą kultūrinėje srityje. Visų pirma ji yra numaciusi suregistruoti visus Kanados lietuvių grupinius vienetus bei pavienius menininkus. Tuo tikslu jau yra visiems apylinkių pirmininkams išsiuntinę anketos su bendraraščiu. Prašome visus talkinti šioje srityje.

Kultūros komisija yra numaciusi įjungti į savo ateities planus kaip galint daugiau grupių ir asmenų, bet pirmiausia mums reikia žinoti kur kas yra. Be to, registracija atliks ir kitą uždavinį: paliks Kanados lietuvių istorijai medžiagą apie šio laikotarpio menines pajėgas.

Laukiame informacijų iš visų apylinkių, ypač Vakarų Kanadoje, nes yra labai svarbu išlaikyti vieną bendrą lietuvišką šeimą.

KLB kultūros komisija

Naujausios knygos Anapilio knygyne

Tomas Venclova, 98 EILERASČIAI \$6.50; J. Kaributas, TEATRINIO VARGO KELIAI \$11.00; Milda Kvietytė, KALNUOSE, pasakos ir vaizdeliai vaikams, iliustruota \$3.25; Vyt. Alantas, LIEPKALNIO SODYBA \$11.00; G. Valančius, ZEMAICIŲ DYSIS, istoriografiniai pasakojimai, 1 dalis \$13.00; Jurgis Jankus, IR NEBEPASIMATEM, pasakojimai \$7.75; D. Fainhauz, LITHUANIANS IN MULTI-ETHNIC CHICAGO UNTIL W. WAR II \$21.50.

Visų turimų knygų negalima surašyti. Kurių neturime, pagedaujant, galime užsakyti. Vienos knygos persiuntimas — vienas doleris.

Užsakyti paštu: ANAPILIO KNYGYNAS, 29 Sun Row Dr., Weston, Ont. M9P 3H5.

NORITE SŪSIPAZINTI su "Tėviškės Žiburių" savitaisiais? Atsiųskite savo adresą ir gausite juos kurį laiką nemokamai. Naujiem skaitytojams "T2" pirmisiais metais kainuoja tik \$9.

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

SKAITYTOJAI PASISAKO

"RASYTOJISKOS PASTABOS" S.m. "T2" 6 nr. išspausdintos "rašytojiskos pastabos", pavadintos "Agronomai ir Liepkalnio sodyba". Ten šio romano autorius V. Alantas, buvęs "Lietuvos Aido" redaktorius, laikomas atsakingu už buvusius nepriklausomos Lietuvos ūkininkų vargus.

Jeigu "pastabų" autorius nors kiek nusivoktų rašto darbe ir anų laikų aplinkybėse, tai suprastų, kad autoritinio režimo krašte joks redaktorius negalėjo spausdinti to, ką norėjo. O V. Alantas gi buvo vyriausybės oficiozo vyr. redaktorius. Ka V. Alantas asmeniškai apie tuos įvykius galvojo, nei aš, nei "pastabų" autorius nežinome.

Pagal Žemdirbio galvoseną, valstybės tarnautojas yra atsakingas už krašte vykstančias negeroves. Jei taip, tai visi tarnautojai, jų tarpe aš ir Žemdirbys (spėjau jį buvus valstybės tarnautoju), esame už tai atsakingi. O, apleidę, jau pervėlu kaltes skirstyti.

Kita vertus, jeigu "pastabų" autorius būtų buvęs žemdirbys, tai žinotų, jog Lietuvos ūkininko gyvenimas nebuvo jau taip labai visuotiniai tamsūs, ir niekas žmonių nešaudė vien už tai, kad jie "maldavo" geresnių kainų. Teismas nutėisė mirti keletą asmenų už tai, kad jie degino kitų ūkininkų sodybas ir keletą ūkininkų net nušovė dėlto, jog tie neprisidėjo prie keliamo maišto...

Negalima nė norėti, kad ta ar kita knyga visiems patiktų. Kiekvienam valia apie ją savo nuomonę reikšti, bet kiekvienam privalu tai daryti nekinant nei autoriaus, nei jo veikalo. "Pastabų" autorius apie V. Alanto knygą kalba: "Meninių, stilistinių laimėjimų nėra ko įsikišti. Akvareliniame "Liepkalnio sodybos" piešinyje apstu nelogiškumų, vulgarumų, perkrovimų dialoguose, pritempimų, norint sukurti situacijas, kurių vėliau rašytojas nepajėgia apvaldyti". Kitoje vietoje: "Vulgaros kaimo bernų dainuokos savo vietoje būtų pakankamos, bet jų perteklius be jokio stilistinio, kompozicinio reikalingumo liudija rašytojo saiko ir skonio stoka". O tų "vulgarių" dainuokų iš viso trys su puse posmų!

Jeigu Žemdirbys būtų buvęs žemdirbys, tai kaimo vakaruokos būtų girdėjęs kokių ir kiek dainelių bernai prireikę. Tada ir anos eilutės jo taip nebaugintų. O jeigu būtų rašytojas, tai suprastų, kad jos minime romane reikalingos kaip koloritas, kaip kultūrinio lygio rodiklis, kaip aprašomo momento nuotainas matas ir kad jų ten ne perteklius, o minimumas. Dar pasakytina, kad ir kiti Žemdirbio išvedžiojimai yra tokios pat vertės.

Pasipiktinęs, kam autorius rašo, kad "Kostui flirts pasirodė, kaip kumelio apsiuostymas su kumele", Žemdirbys sako: "Alanto palyginimas, tēkstas kaip mešlas šakėmis, be jokios struktūrinės ar psichologinės paruošties..." Žmogus, kaltinantis kitą subtilumu ir skonio stoka, ir pats turėtų subtiliai kalbėti.

Jeigu šis rašytojas ir žemdirbiu save laikęs asmuo išlįstų iš krūmų, tada paaiškėtų, kokios jo rašytojiškos kvalifikacijos, kur ir kada ūkininkavo, kiek ir kaip jis pats skriaudžia mums ūkininkus gryn. Tada gal ir jo kalba būtų skoningesnė, nesišvaistytų, anot jo paties žodžių, vulgarumais, nelogiškumais, perkrovimais, pritempimais... Balys Gražulis

ŠYPSENOS

Sutuoktuvės

— Tėveli, kodėl jaunikis ir nuotaka, eidami tuoktis, laiko vienas kitą už rankų? — Tokie papročiai, sūneli. Boksiniškai prieš kovą irgi paduoda viens kitam ranką.

Galva galvai nelygi

Siaulių apskrityje senyvo amžiaus klebonas lankė parapriję. Nedideliame ūkyje rado šeiminkę ir 15 metų sūnų.

— Kodėl savo sūnaus neleidai į mokyklą? — klausia klebonas.

— Kad jis jau visus mokslus pabaigė, — atsakė motina.

— Kaip tai gali būti?! Aš jau arti 70 metų ir tai mokslui galo nematau, o tavo sūnus jau vos 15 metų teturi...

— Galva galvai nelygi. Ir kopūstai, klebonai, turi galvas...

Atspėkite

— Koks skirtumas tarp advokato ir rato? — Skirtumas toks: advokatas nepateptas tyli, o ratas — girgžda.

Parinko Pr. Alš.

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Tėviškės Žiburiai • 1978. III. 30 — Nr. 13 (1468) • 7 psl.

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

VERTINANT MŪSŲ rengiamas meno šventes (muzikos, teatro, literatūros ir t.t.) dažnai gerokai susikerta reporterių iš vienos pusės, ir kritikų iš kitos nuomonės. Reporteriai dažniausiai viską vertina teigiamai, entuziastingai, tuo tarpu kritikai, kaip reikalo žinovai, stengiasi būti objektyvūs. Taip atsitiko ir su religinės muzikos koncertu, įvykiu sekmadienį, kovo 12, Jaunimo Centre. Gerai išreklamavus, religinės muzikos mylėtojų į koncertą susirinko gana daug. Reporteris J. Pr. "Drago" kovo 14 d. nr. aprašymą apie religinį koncertą užbaigė žodžiais: "Tokie religiniai koncertai, kaip šis F. Strolis suorganizuotas ir praves-tas, yra didelis išieivijos dvasinio gyvenimo praturtinimas..." Perskaitęs šios žodžius, kiek šyptelejau, kad mielas J. Pr., visur įsiekdamas "deimantukų", kiek persistengė, nes iš dalies šviesesnės visuomenės, klausiusios to religinės muzikos koncerto, girdėjau visai kitokias nuomones.

"Drago" kultūrinio priedo kovo 18 d. nr. pasirodė muzikos kritiko muz. Alg. Simkaus recenzija, kurios užbaiga diametraliai priešinga J. Pr. nuomonei: "...Nepaisydamos tokių, nors ir kuklių, meninių standartų niekam negali išeiti į gera. Pasirūpęs ateiti į išgarsintą koncertą ir užsimokėjęs įėjimo kainą, tautietis turi teisę laukti iš prieš jį į sceną išeinančių meniukų ar grupių jų geriausių ir dėmesio vertų pastangų. Nerūpestingas kaisiojimas apmokomose programose silpnai paruoštos, mėgėjiškos saviveiklos gali vien atgrasinti iki šiol dar, dėkui Dieviui, gausiai į mūsų kuklius, lietuviškus išlaikymų taip reikšmingus kultūrinis parengimus atsilaukančius žiūrovus ir klausytojus".

TRADICINĖ JAUNIMO CENTRO penktadienio, kovo 17, vakaronė buvo skirta kun. dr. J. Prunskui. Jis Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidyklai įteikė \$1.000 premiją ir kartu buvo pagerbtas 70 m. amžiaus sukakties proga. Apie sukaitytininką gražiais žodžiais kalbėjo rašyt. A. Kairys. Vakaronėje dalyvavo labai daug žmonių.

Su šiuo įvykiu mane dengia ir tam tikras šešelis. "T2" S.m. nr. 11 kultūrinės veiklos kronikoje paskelbta žinia, kurioje sakoma: "Premiją paspyrė vertintojų komisija: Vladas Butėnas, Povilas Kaupas, Bronius Kviklys, dr. Juozas Meškauskas ir Stasė Semėnienė..." Kvietimuose į vakaronę, išsiuntintuose daugeliui asmenų, pažymėta: "Kun. J. Prunskio premijos įteikimas leidyklai už 1977 m. išleistą knygą Pennsylvanijos angliakapių Lietuva..." Išeitų, kad V. Butėnas pasiskyrė premiją už savo parašytą knygą.

Vienok antroji medalis pusė yra tokia: kun. J. Prunskio parašyta, tikslu, vertinga dokumentinė veikala apie lietuvių tremtinių išgyvenimus

Sibire, leidyklos vadovai paprastai kultūriniam reikalams nemažai premijų skiriančių kun. J. Prunskį prie knygos išleidimo prisidėti ir pinigais. Bet jo santaupos taip sutvarkytos, kad galima naudoti tik premijoms, ir čia lemiama žodį turi tarti vertintojų komisijos. Kun. J. Pr. telefonu pranešė man, jog steigias naują premiją leidyklai ir pageidauja, jog toji premija atitektų Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidyklai ir kad aš sutikčiau įteikti vertintojų komisijai. Taip ir atsitiko, kad ši kartą vertintojų komisija premiją nukreipė ten, kur labiausiai pageidavo jos davėjas.

Objektyvumo dėlei norėčiau pastebėti, kad premijos davėjas nurodo savo norą, bet dėl jo neužsispiria. Pvz., kai buvo skiriama viena iš paskutiniųjų žurnalistikos premijų, kiek žinau, jos davėjo sugestija buvo kiek kitokia, bet kai vertintojų komisija ją paskyrė kitam asmeniui, premijos davėjas buvo taip pat patenkintas. Svarbiausia, kad paskyrus \$1.000 premiją Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidyklai (mano manymu premija paskirta visi teisingai), niekur nebuvo pabrėžta, kad ji skiriama už kurį nors vieną veikalą, bet už visus tos leidyklos išleistus. Taip pažymėta ir premijos paskyrimo protokole.

ARTEJA TORONTE įvyksiančios Pasaulio Lietuvių Dienos ir su jomis jungiama V-jų dainų šventė. Dainų šventei jau senokai rengiasi mūsėkis "Dainavos" ansamblis, vadovaujamas muz. Al. Jurgučio. Praėjus "Nabucodo" operos spektakliams, dainų šventės repertuarą pradės ruošti ir operos choras. Tikiuosi, kad šventėje dalyvaus ir daugių chorų iš Čikagos.

Pasaulio Lietuvių Dienų (ir V-sios dainų šventės) reklama spaudoje bei radio bangomis vis didėja. Tai gerai reikšmės. Bet atrodo, kad bereklamuojant šventę, kartais prirašoma ir niekų. Kai lankiau Sv. Kryžiaus ligoninėje gulintį Lietuvių Operos v-bos pirm. V. Radžių, jis mane prašė atkreipti dėmesį į straipsnį "Darbininke", kur parašyta, kad "pagal tradiciją dainų šventės dalyvaujančioms choristoms apmokamas trečialis kelionės išlaidų autobusas..." Mudu su V. Radžium priėjome išvada, kad tai netikslus: iki šiol dainų šventės dalyvaujančioms choristoms būdavo apmokama pusė kelionės išlaidų. V. Radžius yra dirbęs nevieną me dainų švenčių rengėjų komitete ir, manau, reikalus gerai žino.

J. Karka "Drago" kultūriniam priede paskelbė, kad iki šiol jau buvo keturios dainų šventės "JAV ir Kanadoje". Taip, buvo keturios JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės, bet jos visos įvyko Čikagoje. Tiesa, buvo dainų šventė ir Kanadoje, kurioje dalyvavo tik Kanados lietuvių chorai, betgi ji nesirikiuoja į bendrinių švenčių numeraciją. Bendrinių švenčių numeracija prasidėjo I-ja JAV ir Kanados lietuvių dainų švente, įvykusia Čikagos kolizejuje 1956 m. liepos 1 d.

Dar vienas priminimas V-sios dainų šventės Torontose rengėjams: Čikagoje gyvena garbingas lietuvių muzikos veteranas ir pirmųjų dainų švenčių neprikli. Lietuovoje organizatorius prof. J. Zilevičius. Ar rengėjai yra numatę profesorių pakviesti į Torontą ir tinkamai pagerbti V-sios dainų šventės metu?

MEDUS --
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš butyno: 30 Dewson St.,
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

Pajamų mokesčio blankus užpildo MARK TUOMOLA, B.A.

191 Eglinton Ave. E. No. 206 • 488-1801
(Finnish Credit Union Building)

INSURANCE AGENCY LTD. ir
DRESHER-BARAUSKAS
W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR
233-3334 - 231-2661 - 231-6226
3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

Lietuvių kalba potarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v.,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

Okulistas

L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas

S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

INSURANCE
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai

FRANK BARAUSKAS LIMITED
REAL ESTATE BROKER
• Patarnavimas lietuvių kalba
• Nemokamas namų įkainojimas
• Didelis namų pasirinkimas
Ištaigos telefonas: 233-3323 R. Stasiulis 245-1297
3828 BLOOR ST. WEST - ISLINGTON - ONTARIO M9B 1K8

BALTIC EXPORTING CO.
SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRASTUS IR SOV. SĄJUNGĄ
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTO

Anapilio žinios

Tel. 277-1270

— Pirmą kartą Velykos buvo atšventos naujojoje šventovėje, tautiečiams gausiai dalyvaujant pamaldose. Šventovės pasipuošę išpūdingu triumfuojančio Kristaus bareljefu, sukurtu skulptoriaus Romo Mozolaiusko Čikagoje. Po Prisikėlimo pamaldų, kurios įvyko Velykų rytą, pamaldų dalyviai buvo pavaistinti kavute, kurią paruošė parapijos ponios.

— Padėka parapijos chorui, jo vadovui muz. St. Gailevičiui, solistams V. Verikačiui ir R. Strimačiui už giesmes ir solo velykinių pamaldų metu.

— Naujosios šventovės šventinime birželio 11 d. dalyvavo trys vyskapai. Vysk. V. Brizgys tą dieną teiks Sutvirtinimo sakramentą.

— Pirmosios Komunijos iškilmės parapijos šventovėje įvyks per Sekmines, gegužės 14 d. 11 v. pamaldų metu.

— Dėkojame Jonui ir Agnei Arštikačiams už gausias gėles Kristaus karšto ir altoriaus papuošimui.

— Parapijos choro parengimas numatytas balandžio 22, šeštadienį, parapijos salėje.

— Toronto jaunimo ansamblui "Gintaras" Lietuvos Kankinių parapija paaugojo \$500.

— Šį šeštadienį, balandžio 1, parapijos salėje bus Maironio mokyklos pobūvis.

— Rengiasi tuoktis: Arūnas-Antanas Jonikas iš Hamiltono su Eleonora Zubrickaite; Carl Patrick Parry su Ramona-Julija Lapaityte.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 4.30 v. p.p., A. Joniko ir E. Zubrickaitės; sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Juozą Kriauceliūną, 11 v. už a.a. Mariją ir Izidorijų Kučinskus ir a.a. Tomą Užupį.

Lietuvių Namų žinios

— LN visuomeninės veiklos komiteto rengiamas antras simpoziumas tema "Lietuvių Namai ir lietuviybės išlaikymas" įvyks š.m. balandžio 23 d. Simpoziumo nariais pakviesti: G. Beresnevičius, L. Kulavičienė, A. Senkus ir prof. R. Vaštokas.

— ALTO visuomeninių ryšių komitetas balandžio 30, sekmadienį, 4 v.p.p., LN Vytauto Didžiojo menėje ruošia simpoziumą tema: "Lietuvos laisvinimo byla Helsinkio - Belgrado konferencijai šviesoje". Iš Čikagos atvyks dr. K. Bobelis, dalyvavęs Belgrado konferencijoje kaip stebėtojas, dr. L. Kriauceliūnas, dr. K. Sidlauskas ir kiti. Simpoziumą globoja LN valdybos visuomeninės veiklos komitetas.

— Vyrų choras, kurį sudaro 25 dainininkai, vadovaujamas V. Verikačio, jau turi paruošęs gražių dainų repertuarą ir pirmą koncertą duos š.m. balandžio 22 d. Tillsonburgo - Delhi lietuviams. Gegužės 6 d. vyrų choro koncertas rengiamas Lietuvių Namuose, kuriame dalyvaus iš Kalifornijos pakviestas sol. A. Pavaras. Vyrų chorą globoja LN Vyrų Būrelis.

— Jau yra gauta nauja siunta knygų "Samogitia", kurias platina LN vyrai sekmadienį popietėse. Šios knygos jau išplatinta per 100 egz.

— Bilietai į Velykų stalo pobūvį, kuris ruošiamas Karaliaus Mindaugo menėje balandžio 2, Atvelykio sekmadienį, jau baigiami išparduoti. Prasmė norinčius dalyvauti parenkime bilietus įsigyti neveliau kovo 31 d.

PADEKA

Mane ligai prispaudus, teko atsigulti ligoninėje. Dėkoju visiems, kurie mane lankė ir skambino, linkdami greitai pasveikti. Jūs suteikėte man daugiau jėgų kovoti prieš užpuolusią ligą.

Nuoširdus ačiū Jums —
Jadvyga Trinkūnienė

PARDUODAMAS NAMAS dėl lietuvių savininkų ligos St. Petersburgo mieste, Floridoje. Namas stovi gražiojoje miesto vietoje, augstumoje, niekad neaptvindomas, rūpestingai prižiūrimas, aptvertas. Prie jo — didelis žemės gabalas. Auga naujai pasodinti apelsinų ir slyvų medeliai. Namas šildomas alyva ir elektra; 5 kambariai; pastatytas iš cementinių blokų; koklinis stogas, grindys terasoje. Paliekami visi baldai. Kaina — tikrai \$31,000 (be agento). Kreiptis į "T2" administraciją.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Ivaizdus progoms skambinti į "Petals Florist" (tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Nemokamas pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinė gėlių tvarkymo srityje.

PARDUODAMI DVEJI NAMAI St. Petersburg, Floridoje ant vieno sklypo, labai gerame rajone. Kaina — \$37,000. Adresas: Anna Rackus, 504—70th Ave., St. Petersburg Beach, Florida 33736, USA. Tel. 1-813-360-7318.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 533-3022.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Parapijos choras, vadovaujamas muz. E. Kriškiūno, gražiai giedoja velykinių iškilmų metu. Organizacijos tvarkingai budėjo prie švenčiausiojo D. Savaitės metu. Dėkojame solistams: S. Ziemelytei, V. Verikačiui ir A. Simanavičiui už prisidėjimą prie iškilmų giedojimu.

— Kristaus karštą ir altorių paruošė ir papuošė seselė Loreta ir J. Mačiulis; gėles paaugojo J. A. Arštikačiai; KLK Moterų Dr-jos parapijos skyrius, vadovaujant pirm. B. Biretinei, paruošė kavutę parapijiečiams pavaistinti po Prisikėlimo Mišių. Jiems ir joms nuoširdus ačiū.

— Velykų vigilijos apeigų metu pakrikštytas Aidas Justinas, Almio ir Danguolės Kuolų sūnus.

— Jubiliejinio kryžiaus projektui aukojo: F. V. Skrinaskai \$100, J. M. Vaškevičiai \$100, L. S. Oleka \$50, V. Dailidė \$40, Gyvojo Rožinio Draugija \$30, K. Rukšienė \$30, B. J. Vaišnorai \$25, V. A. Bubeliai \$25. Kryžiai bus pastatyti prieš parapijos jubiliejinės iškilmės ir pašventinti balandžio 16 d.

— Bilietų į parapijos banketą ir į Dainavos ansamblio "Kūlgrinda" dar galima gauti pas V. Tesecką tel. 279-0363 ir pas J. Vingelienę tel. 536-1785.

— Metinis parapijos susirinkimas įvyks balandžio 9, sekmadienį, po 11.30 v. Mišių, parapijos salėje. Bus renkami nauji tarybos nariai. Sudaryta nominacijų komisija: I. Žemaitienė, J. Stankaitis ir P. Jurėnas.

— Jurgio Jankaus naujai išleistas knygos "Ir nebepasimatė" sutiktuvės Toronte bus balandžio 15 d.

— Dail. V. Igno meno paroda įvyks balandžio 22-23 d.d. Parodų salėje. Parodos atidarymas — 4 v.p.p. Ją globoja KLK Moterų Dr-jos parapijos skyrius.

— Neilsono autoaiškštėje prašoma automobilius statyti, kiek galima, arčiau vienas kito, kad daugiau galeitų sutilpti.

— Mišios šeštadienį: 8 v. už Antaną Norvaišą, užpr. A. A. Kulavičiai, 8.30 už Sofiją Baužienę, užpr. A. E. Bočka, 9 v. už Oną ir Vincą Trečiukus, užpr. P. Naudžiūvienę, 9.20 už Mikalą ir Jadvygą, užpr. N. Pečiulytę; sekmadienį 8 v. už Emą Janušaitienę, užpr. O. Adamavičienę, 9 v. už Barbora Lukauskienę, užpr. F. Mačiulienę, 10 v. už Aleksandrą ir Povilą Preibius, užpr. N. P. Preibai, 10.45 trečtininkų intencija, 11.30 už parapiją, 7 v.v. už Reginą Hillenbrand - Čiečiūrą, užpr. P. L. Murauskai.

Sėkminga veikla

Toronto Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvo penkioliktas metinis susirinkimas įvyko š.m. kovo 5 d. Prisikėlimo par. salėje, dalyvaujant 285 nariams. Per tą 15 metų laikotarpį šis kredito kooperatyvas Ontario provincijoje yra 42-as savo didumu. Tai reiškia pakilimą per tris vietas, nes pernai šis kooperatyvas buvo tik 45-toje vietoje tarpe 50 pačių didžiausių kredito kooperatyvų šioje provincijoje. Kooperatyvo aktyvas per 1977 m. pakilo \$2.9 mil. dolerių, o narių skaičius pasiekė 2952, paaugdamas lygiai dviem šimtais.

Per 1977 m. Prisikėlimo par. kooperatyvas paaugojo lietuviškos veiklos vienetą \$9,215.

1977 m. viduryje pasitraukus J. Varanavičiui, vedėju buvo pakviestas Rimas Underys. Pasikeitimo metu ypač daug savo asmeninio laiko ir triušo įdėjo valdybos pirm. dr. S. Čepas ir ižd. J. Palys.

Į valdybą, pasitraukus dviem nariams, buvo perrinktas dr. S. Čepas ir išrinktas A. Giniotis. Revizijos komisijon perrinkta D. Keršienė, į paskolų komisiją išrinktas R. Kulias. A. Giniotis ir R. Kulias yra jaunosios kartos atstovai. Susirinkimas buvo užbaigtas vaišėmis.

Dalyvis

Simas Kudirka vėl buvo rodomas JAV televizijos 7-tojo kanalo kovo 20 d., 7 v.v., programoje "To Tell the Truth". Speciali komisija turėjo atspėti kuris iš trijų buvusių jūrininkų yra S. Kudirka.

ISNUOMOJAMAS I augstie frontinis kambarys. Galima naudotis virtuve, prausykla ir šaldytuvu. Garazas. Viet.: Bloor St. W., Ossington Ave., Toronto. Tel. 536-8663.

PRITYRĘS LAIKRODININKAS taiso beveik visus laikrodžius. Skambinkite 536-8663 Charlie (Kazimierui). Susitarsime. Viet.: Bloor St. W., Ossington Ave. — 484 Roxton Rd. K. Cinčius.

"VENUS FLORISTS", Gėlės visokiom progom. 231 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Telefonai: 534:4645 arba vakarais 533-4037. Savininkė A. Putnins kalba lietuviškai.

Toronto Lietuvių Namų Karaliaus Mindaugo menėje
balandžio 2, Atvelykio sekmadienį, 1 v.p.p., ruošiamas

VELYKŲ STALAS

Iėjimas: \$7.00 suaugusiems, \$6.00 pensininkams ir jaunimui nuo 12 metų, \$3.50 vaikams nuo 6-12 metų, nemokamas vaikams iki 6 metų
Stalai numeruoti. Bilietus galima įsigyti LN popietės sekmadieniais ir LN raštinėje. Telefonas 533-9030.

Įvairiausios velykinis maistas:

kumpiai, žąsų, kalakutai, paršiukai, pyragai, margačiai, vynos ir t.

Maža programėlė

Maloniai kviečiame visus gausiu atsilankymu paremti lietuvišką tradicijų palaikymą išeivijoje.

LN MOTERŲ BŪRELIS ir LIETUVIŲ NAMAI

Maloniai kviečiame Toronto visuomenę atsilankyti į

skulptoriaus DAGIO darbu PARODA

Toronto Lietuvių Namų "Gedimino Pilies" menėje

balandžio 1 ir 2 dienomis.

lankymas — balandžio 1, šeštadienį,

Atidarymas — balandžio 1 d., 4 v. po pietų;

4-7 val. vakaro, balandžio 2, sekmadienį, 12-4 val. po pietų.

RENGEJOS — LN MOTERŲ BŪRELIS

"ATŽALYNAS" metini pavasario KONCERTA-BALIŲ

balandžio 8, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių Namuose — Karaliaus Mindaugo menėje

PROGRAMOJE:

* "Kalev Estienne" gimnastikos šokėjos
* visos "Atžalyno" grupės
* šilta vakarienė su vynu

* loterija, baras ir kitos staigmenos
* šokiams gros "Good Time Boys"

Stalai numeruoti (10 prie stalo) rezervuojami:
J. Bubulienė 667-8260
V. Dauginis 533-1121
A. Lukošienė — LN popietės metu
Bilietai — \$11, studentams — \$6

Remkime šokanti-dainuojanti jaunimą! Tėvų komitetas

PRISIKĖLIMO parapijos Toronte 25 metų sukaktis

Balandžio 15, šeštadienį, 7 val. vakaro,

Central Tech. mokyklos auditorijoje (Harbour-Bathurst) Čikagos lietuvių meno ansamblio "Dainava" grandiozinis 2 veiksmų muzikinis veikalas

"Kūlgrinda"

Bilietai asmeniui — \$10, \$8, \$6, \$4

ATLIKĖJAI: solistai, simfoninis orkestras, baletas, choras. Muzika: Aloyzo Jurgučio, libretas Nijolės Jankutės, diriguoja autorius A. Jurgutis. Režisorė — Zita Kevalaitytė-Visockienė.

Balandžio 16, sekmadienį, 11.30 valandą ryto,

iškilmingos pamaldos PRISIKĖLIMO ŠVENTOVĖJE;

5.30 val. po pietų

sukaktuvinis banketas

ROYAL YORK viešbutyje, 100 Front St. W., "Canadian" salėje. Programą atliks parapijos choras ir 7 Toronto solistai.

BILIJETAI ASMENIUI: \$15, pensininkams ir studentams — \$13; gaunami pas V. Tasecką, 380 Galina Cr., Mississauga, Ont., L5A 3L8, tel. 279-0363 ir pas J. Vingelienę, tel. 536-1785, sekmadieniais parapijos salėje

Visus maloniai kviečia dalyvauti — PRISIKĖLIMO PARAPIJA

Dail. Dagio skulptūros paroda — balandžio 1 ir 2 dienomis. Joje lankytojai pamatys seniau sukurtus ir naujausius kūrinius. Smulkiau žiūr. skelbime.

Tautinių šokių grupė "Atžalynas" metinį koncertą rengia balandžio 8, šeštadienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių Namuose. Meninę programą atliks visos "Atžalyno" grupės, talkinamos estatių gimnastikos grupės.

Organizacinis PLS Zaidinių komitetas rengia šokių vakarą balandžio 22 d. Anapilio salėje. Programą atliks "Gintaro" šokėjai ir oktetas. Šokiams gros A. Kaminsko "Muzika". Pelnas skiriamas PLS Zaidinių ruošai. Tomis pačiomis dienomis ruošiamos Kanados sporto apygardos krepšinio pirmenybės, į kurias atvyks daug jaunimo.

DVI NAUJOS J. BURKAUS KNYGOS

"DU DVASINIŲ BŪTYBIŲ PASAULIAI", 444 psl., JAV \$8.50, ir "KONNERSREUTHO TERESĖ" (Neumanaitė), \$5.00. Užsakyti: "Sūduva", 809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901, USA

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, pokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

VAZIUOJA AUTOMOBILIS į Čikagą balandžio 6, ketvirtadienį, grįžta balandžio 9, sekmadienį. Kas norėtų važiuoti, tepaskambina tel. 534-6803 Toronte.

MONTREAL

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Sėkmingos ir gražios buvo kun. Antano Saulačio, SJ, vestos rekolekcijos. Pamokslai buvo nauji, patrauklūs, pilni gyvų pavyzdžių. Vyraujanti mintis — Kristus, jo įsteigtoji, atnaujintoji tikinčiųjų Bendrija. Penktadienio vakare buvo pokalbis su jaunimu par. svetainėje, kur jie turėjo progos pažinti juos taip mylintį rekolekčių vadovą. Iškilmingas rekolekčių užbaigimas įvyko 11 v. Verbių sekmadienį. Buvo pašventintos 8 par. berniukų atneštos verbos iš Lietuvos (jas atvežė J. Adamonytė). Daug kas pirmą kartą pamatė, kokios yra Vilniaus krašto verbos. Po Mišių par. svetainėje buvo paruošti bendri pusryčiai, kuriuose dalyvavo visi, lyg ir palydėdami išvykstantį kun. A. Saulaitį, SJ. Pusryčių metu klebonas kun. dr. F. Jucevičius dėkojo misijonierui ir visiems už rekolekčių pasiekimą.

S. Sk.

"Rūtos" klubo veikla. Balandžio 5, trečiadienį, 2 v.p.p., aukštinio amžiaus klubą aplankys ir turės pašnekesį Matulio poilsio namų seselė Aloyza iš Putnamo. Po pašnekesio — visiems kava ir pyragai nemokamai. A.

"Gintaro" tėvų susirinkimas. Kovo 19 d. seselių namuose įvyko Montrealo lietuvių jaunimo ansamblio "Gintaras" tėvų susirinkimas, kuriam pirmininkavo J. Piečaitis, sekretoriaujant R. Valinskienė. Buvo perskaitytas paskutinio tėvų susirinkimo, įvykusio prieš dvejus metus, protokolai. Susirinkimas vyko labai sklandžiai, nes, atrodė, buvusio "Gintaro" tėvų komiteto ir vadovų buvo iš anksto kruopščiai pasiruošta.

"Gintaro" steigėjui Z. Lapinui pasiliekant vadovu emeritu, sudaryta nauja vadovybė: Rasa Lukoševičiūtė — šokiams, Algis Lapinas — orkestrui ir Ina Klėdienė — dainoms. Į naująjį tėvų komitetą įrinkti: A. Čičinskienė, J. Dalmontas, H. Lapinienė, P. Lukoševičius ir J. Piečaitis; kandidatai — Iz. Mališka ir J. Naruševičius. Ateinantį sezoną, atrodė, prasidės "Gintaro" veikla su atnaujintu entuziazmu.

Juozy pagerbtuvės. Kovo 19 d. po pamaldų Aušros Vartų par. salėje "Neringos" jūrų šauliai surengė Juozių ir Juozy pagerbtuves, į kurias atsilankė per 100 asmenų. Programos pranešėja stud. V. Morkūnaitė pakvietė visus varduvininkus prie garbės stalo. Atsirado iš viso šeši Juozai, nė vienos Juozės. Daugiausia dėmesio susilaukė klebono pareigas einęs kun. Juozas Aranauskas, SJ, garbės šaulys.

Solistas Ant. Keblys, akompanuojant A. Stankevičiui, padainavo tris nuotaikingas dainas. Kun. J. Aranauskui palaiminus stalą, prasidėjo šaulių paruošti skanus pietūs, o jų metu sveikinimai — Sv. Onos, katalikų moterų draugijos, LK Mindaugo šaulių kuopos, meškeriojų ir medžiotojų "Nidos" klubo, skautų ir skaučių tuntų ir "Gintaro". Po kavos ir pyragų kiaušienės dalyviai džiaugėsi loterijos laimėjimais. Pabaigoje kun. J. Aranauskas visų Juozy vardų padėjo rengėjams, šeiminiams, visiems sveikinuosiems ir dalyvavusiems šiose vaišėse. B. S.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:

Einausias s-tas 6.0%
Taupomasis s-tas 8.25%
Pensijų planas 8.5%
Term. ind. 1 m. 8.75%
Term. ind. 2 m. 9.0%
Term. ind. 3 m. 9.25%
Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumos.

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės 10.5%
Nekiln. turto 10.0%
Čekių kredito 12.0%
Investicines nuo 10.5%
Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

St. Kuzmas, žymus rangovas ir lietuviškos veiklos rėmėjas, sutiko įeiti PLD finansų komisijon.

Būsimai "T2" spaudos baltiaus loterijai gauti paveikslai — dail. H. Zmuidzinienės ir dail. A. Petrikonio. Dėkojame už puikius dovanas.

Br. Kolumbijos Liet. Medžiotojų ir Meškeriojų Klubas "Bebras" paaugojo "T2" \$15. Dėkojame už paramą ir linkime sėkmingos žvejonės.

Toronto Lietuvių Namų Moterų Būrelis, dėkodamas "T2" už informacines paslaugas, atsiuntė \$25 auką. Dėkojame už paramą.

Muzikos kritikas John Kraglund, rašydamas 1978. III. 20 "The Globe & Mail" apie Donietti operos "Lucia di Lammermoor" pastatymą Central Tech mokyklos teatre, mini visą eilę jaunų solistų, jų tarpe ir Vytautą Paulionį, atlikusį Raimondo vaidmenį. Anot kritiko, jis "turi tvirtą boso balsą, kuris būtų buvęs pažymėtina savybė, jeigu būtų koncentravęsis į jos panaudojimą, o ne į perdidelį jausmingumą."

"The Toronto Star" kovo 25 d. išspausdino ilgą AP agentūros informaciją apie gyvenimą Estijos sostinėje Taline. Ši pajūrio miestą esą gausiai lanko užsienio ir Sov. Sąjungos turistai, ypač suomių, kurie atplaukia ekskursiniais laivais per Suomijos įlanką. Čia turistai randa gerą suomišką viešbutį, gerus restoranus, pigias prekes ir ilgą Baltijos pajūrį. Matyti daug girtų lankytojų, kuriuos milicija gabena į vietines blaivyklas. Turistams imponuoja senamiestis su sena architektūra, siekiančia XII š. Miesto vadovybė numato išleisti \$14 milijonų atnaujinti tai miesto dalį taip, kad neprarastų viduramžinio stiliaus.

Tautos Fondo aukotojų sąrašas, išspausdintame š.m. "T2" 12 nr., praleista viena vietovė, būtent, Wellandas. Jo įnašas 1977 m. — \$326.25, 1976 m. — \$231.00.

Kanados Lenkų Kongresas, vadovaujamas pirm. W. Gertlerio, jau daug metų stengėsi pastatyti paminklą Katyno aukų atminimui. Tos vietovės miške prie Smolensko sovietai 1940 m. pavasarį sušaudė apie 15,000 internuotų lenkų karių, daugiausia karininkų.

Toronto miesto taryba kovo 13 d. vienbalsiai sutiko, kad tokį paminklą sovietų aukoms lenkai pastatytų Beatty parkelyje, Roncesvalles Ave. papėdėje. Kanados Lenkų Kongresas, atsidėkodamas už šį leidimą, surengė specialų priėmimą dviem tarybos nariams — A. Eggletonui ir A. O'Donohue, padėjusiems jį iškovoti.

Kanados konservatorių partijos vadas Joe Clark anksčiau buvo pareiškęs, kad paėmęs valdžią, tarp kitų dalykų, panaikintų daugiakultūrų reikalų ministerio portfelį, taupydamas lėšas. Dėl to pareiškimo vėliau jis turėjo aiškintis. Atvykęs į Torontą, surengė spaudos konferenciją, kurioje pareiškė nešąs daugiakultūriškumo priešas. Daugiakultūriškumas, pasak jo, turi